

FORSVARET

For alt vi har. Og alt vi er.

HEIMEVERNET

HØST
2014

HV-HISTORIEN

fra verdenskrig til kald krig

↘ 6

KRIGSHELTEN

med hjerte for Heimevernet

↘ 14

HEIMEVERNEREN

bli kjent med Tør Rune Raabye

↘ 28

HV-TRENING REDDET LIV ↘ 52

Planene om å etablere et heimevern ble klekket ut under andre verdenskrig. Motstandsbevegelsen, som var tuftet på frivillighet og sterk forsvarsvilje, kunne dermed danne grunnstammen i Heimevernet. Lokal rekruttering og oppsetning var en av grunnsteinene, og HV-lovens §1 fastslår: «Heimevernet er en del av det militære forsvar. Det skal fortrinnsvis delta i vernet av heimtrakten.»

I 1946 var det viktig å få kontroll med alle grupper og celler som hadde operert under krigen. Vern om naboen og bygda er en gammel og god ordning som alltid har gitt soldaten mange fortrinn; kunnskap om terrenget, enkel logistikk, rask reaksjonsevne - for å nevne noe. Dette utnytter vi også i dag.

3000 innsatssoldater og 241 områdesjefer er frivillige. Mye av energien og kapasiteten vår hentes fra frivillighe-

ten. Med bare tre prosent av forsvarsbudsjettet får vi et landsdekkende heimevern med 45 000 soldater. Treningsnivået er ikke optimalt, men styrken representerer opp mot 67 prosent av Forsvarets volum i krise og krig.

Innsatsstyrkene er vår spydspiss og bærer med stolthet operasjonsnavn fra krigen. Dette gir oss en daglig påminnelse om at vi er soldater som stiller når det kreves. Sommerens terrortrussel minner oss om at vi er et kraftfullt verktøy som også kan støtte politiet ved behov. Jeg er godt fornøyd med den måten vi responderte. Oppslaget i Aftenposten 1. september, der anonyme kilder fra HV i Oslo var kritiske til egen ledelse under terrortrusselen, minner oss om at våre frivillige og dyktige innsatssoldater i Oslo vil virke best mulig og setter høye krav til seg selv og andre. Det jeg dog synes er beklagelig er at gradert informasjon lekkes. Det kan koste liv i en krisesituasjon.

Øvingsaktivitet og materiell er to av de viktigste elementene som gir oss beredskapsklare avdelinger. Materiellprosjektene tar lang tid og kostnadene er store når vi innfører materiell i hele HV-strukturen. Jeg har signalisert at øverst på prioriteringslisten ligger 12 flerbruksfartøy og 42 småbåter til Sjøheimevernet. I tillegg prioriterer jeg personlig bekledning og utrustning. Også HV-soldaten står i første linje og har behov for tilfredsstillende personlig beskyttelsesutstyr.

Når det gjelder øving, så kjenner jeg ingen soldat som hadde trent for mye før han/hun gikk i strid. Øvingsnivået kan alltid bli bedre. Sitatet "You never rise to the occasion in battle, you sink to the level of your training" er sentralt.

Min målsetting er at områdestrukturen trenes to år på rad for deretter å ha befallstrening år tre. Dette gir et rimelig

godt grunnlag for å sikre lokale objekter. Dagens innsatsstyrker trener cirka 15 dager årlig. Målet må være 25 dager årlig trening for alle innsatssoldater, som opprinnelig planlagt. Dette vil gjøre oss bedre i stand til å løse gitte militære oppdrag raskt og effektivt.

Vår lokale tilstedeværelse med militære kapasiteter er et meget godt bidrag til en grunnleggende sikkerhet for befolkningen. Når det usannsynlige blir sannsynlig skal HV være en robust organisasjon som kan håndtere den usikkerhet og det kaos som oppstår. Dette krever godt trente avdelinger som har et minimum av avdelingsmateriell og beskyttelsesutstyr tilgjengelig.

Tor Rune Raabye
Generalinspektøren for Heimevernet

UTGIVER

KOMMUNIKASJONSSEKSJONEN
HEIMEVERNET

REDAKSJON

Ansvarlig redaktør: Stabssjef Ivar Halset
Redaktør: Siv I. Brænd (Permisjon)
Fungerende redaktør: Ola K. Christensen
Kommunikasjonssjef: Nils Arne Skaret
Nettredaktør, digitale medier: Alexander Sylte
Presse- og informasjonskonsulent Østlandet: Ellen Cecilie Eriksen
Presse- og informasjonskonsulent Vestlandet: Tore Ellingsen
Presse- og informasjonsoffiser Midt-Norge: Rune Haarstad
Presse- og informasjonsoffiser Nord-Norge: Rolf Ytterstad
Vernepliktig journalist: Marius Kaniewski

Art Director: Torgeir Sollid
Grafiker: Tore Ellingsen

Heimevernsbladet er utviklet av Heimevernet,
Forsvarets mediesenter og REDINK

KONTAKT

Heimevernsbladet
Postboks 393 Terningmoen
2403 Elverum

HVNETT

hv.forsvaret.no

TRYKK

07 Media
Bladet ble sendt til trykking 11. september

OPPLAG

61 500

Følg oss på

Facebook

Instagram

Twitter

HISTORIEN VÅR

Under "den kalde krigen" skulle Heimevernet sørge for at det store mobiliseringsforsvaret kunne settes opp. Deretter skulle HV løse oppdrag sammen med de andre forsvarsgrenene.

6

FORSIDEN

Heimevernet består av totalt 45 000 soldater. 42 000 av dem inngår i en landsdekkende områdestruktur, mens 3000 utgjør land- og sjømobile innsatsstyrker. En av disse er Salamander i Bergenhus HV-distrikt 09.

FOTO: Marius Kaniewski

KRIGSHELT MED HJERTE FOR HV
For Jørg Lian er Heimevernet en forsikringspolise å regne.

14

LIVREDDEREN

Da Annette havnet i båtpropellen, var treningen Magnus hadde fra Heimevernet helt avgjørende for at livet hennes ble reddet.

52

DEN LANGE VEIEN TILBAKE

Rett før julefeiringen skulle starte havnet Nils Bernt Rinde i en ATV-ulykke. På sykehuset fikk han beskjed om at han kanskje ikke kunne skyte igjen. Men på Landsskytterstevnet 2014 i Sandnes klarte han å klatre opp på pallen igjen.

39

28

TOR RUNE RAABYE

Generalinspektøren for Heimevernet, Tor Rune Raabye, skulle gjerne overført det amerikanske marinekorpsets slagord til Heimevernet.

NYE AMBULANSER

Heimevernets ambulanser har fått et ansiktsløft. Fra å være mobil hjelpelapp har de nå fått utstyr slik at de kan fungere som ambulanser.

50

HISTORIE

FRA VERDENSKRIG TIL KALD KRIG

Under “den kalde krigen” skulle Heimevernet sørge for at det store mobiliseringsforsvaret kunne settes opp. Deretter skulle HV løse oppdrag sammen med de andre forsvarsgrenene.

TEKST ERIK HATTREM

Oppdraget var blant annet å sinke fienden så mye at allierte styrker kunne komme til unnsetning. Oppholdende strid, der lende ble solgt i bytte mot tid, var en sentral metode.

De mange lokale HV-områdene hadde ofte detaljerte planer for å stoppe en fremrykkende fiende. På en høyde et sted i Vestfold hadde en vernepliktig fenrik (lærer i det sivile) detaljplanlagt en forsvarsstilling for geværtropp med stillingsområder og ild-områder for alle lag, grunnpunkter etc. En plan laget med stor vilje til å føre forsvar i egen bygd, og med håp om at det aldri ville bli realitet. Og slik var det over alt i HV-Norge.

SOE. 15. juli 1945 ble hjemmestyrkene demobilisert landet over. Regjering og norske myndigheter i England hadde allerede lagt planer for et heimevern basert på både SOE (Special Operations Executive) og hjemmefrontens ruller.

Planene ble videre bearbeidet etter at okkupantene var kastet ut. Heimevernets offiserer og mannskap fikk få år etter etableringen i 1946 kjenne på en ny trussel. Fra øst. En iskald trussel som mange tok på største alvor.

Helt frem til Sovjetunionen gikk i oppløsning, var Heimevernet rettet mot en bekjempelse av både spesialsoldater og vanlige invasjonstyrker fra den røde hær. Den kalde krigen farget Heimevernet helt frem til 1990-tallet.

ARVE TOVAN. Han var 31 år gammel da han ble utnevnt til områdesjef for 11404 Molde og Bolsøy. Tovan som fortsatt er

sjef for Molde-området, har bakgrunn fra infanteriet og gikk ut av befalsskolen i 1973. To år senere begynte han i politiet. Før han tok områdesjefsjobben i Heimevernet, var Tovan offiser ved Infanteriregiment nr. 11 under en rekke repetisjonsøvelser.

I mange år var han med på den gamle særegenheten der politifolk også var en del av HV. Tovan måtte aldri ta et valg om politi eller HV.

– Jeg var den siste Mohikaner og fikk være i fred. De lot meg gå ut tiden som politimann, men ved en mobilisering ville jeg nok ha måttet jobbe som områdesjef. Da jeg ble områdesjef for Molde HV-område i 1986 hadde politiet over 150 lederstillinger i Forsvaret, forteller han. Tovan forteller at under den kalde krigen var det en politisk vilje til å ta frykten for at Spetsnaz kunne operere i Norge på alvor.

- Vi var veldig orientert mot Spetsnaz, og i 1985 under Willoch-regjeringen ble Spetsnaz virkelig satt opp på agendaen. Fra det hold fikk vi spørsmålet om hvem som hadde ansvaret for “gråsonepolitikk”. Politiet fikk oppgaven og som politimann var jeg med på det første UEH-kurset politiet hadde ved Setnesmoen. Det var så hemmelig at vi ikke turte snakke om det. Jeg måtte bløffe de hjemme. Da ble politiet mer operativt, og den kunnskapen ble med meg inn i Heimevernet året etter.

Der var organisasjonen rettet mot mengdetrening på å besette objektene i det alarmerne gikk.

– Mitt område hadde mye trening i etterretning og oppklaring i egen teig. Det har vi fortsatt, selv om 80-tallets rutiner var mer statiske.

1

2

3

KYSTFORT. Nå merker også rutinerte major Tovan at HV opererer langt mer spisset og med mer kraft. Han har opplevd at Sjøheimevernet har utviklet seg fra fiskeskøyter til nåtiden med bordingsbåter og utstyr som minner om anti-terror-politi.

– Det tror jeg er riktig for at de skal gjøre en effektiv jobb på havet. De må være spisset. - Under den kalde krigen hadde jeg over 220 mann i mitt område. Da hadde jeg også et kanonlag med 84mm Carl Gustav. Det laget hadde jeg faktisk helt frem til 2000-tallet. Vi pleide å reise til Hjerkins for å øvelsesskyte, forteller Tovan om tiden da et område var mer organisert som en styrke som skulle kunne beherske alt.

– Under den kalde krigen hadde vi en oberst ved Møre Regiment som kom til meg og ba om at HV la en observasjonspost ved gamle Julneset kystfort i innløpet av Moldefjorden. Der skulle vi ligge med Carl Gustav og skyte varselskudd om Sovjetflåten kom for full maskin. Slik skulle de bli varslet om at de var sett av HV som var klar til å ta i mot.

Kystfortet var på 80-tallet bare ruiner, men etter andre verdenskrig etterlot tyskerne seg et fullt operativt fort med torpedobatteri og kanoner. Kystartilleriet disponerte festningen og i 1949 overtok HV betjeningen av kanonene. Mannskapet fikk tre ukers opplæring ved Hysnes fort utenfor Trondheim. Dette gjaldt også for mannskapene som skulle be-

tjene HVs fort, Tueneset, utenfor Ålesund. I begynnelsen av 1950 startet øvelsene og fortene hadde full forpleining med egen spisebrakke administrert av lotteforeningene i Ålesund og Molde. Rundt 90 mann var i hvert forts krigsoppsetningsplan. I 1956 ble fortene tatt ut av Heimevernets tjeneste.

På 50-tallet var det en soldat som ikke helt forstod betydningen av «Julneset fort» da innkallingen til øvelse kom i posten. Rundt én måned før øvelsen startet, kom soldaten i drosje. Den ivrige soldaten, som trodde han skulle komme til Julneset så fort som bare mulig, fikk refundert drosjeregninga.

FØRST PÅ SAMKJØRING. Med både fylkesadministrasjon og flyplass, industri og viktig telekommunikasjon var Tovans HV-område prioritert. Det kan ha gitt utslag i at han med sin sivile jobb i politiet tok sjansen på å utforme en plattform hvor politi og heimevern kunne samarbeide. – Jeg tror også at mitt område var ett av de første områdene som begynte i det små, og helt diskret startet å holde samøvelser med politiet. Vi hadde instruktører fra politiet, og sjefen for UEH den tiden, Palmer Aandal, holdt instruksjoner i CP-tjeneste på flyplassen. Det var en tilnærming og alvorlighet rundt det som jeg aldri kommer til å glemme. Dette var på tidlig 90-tall og politiet deltok i feltuniform og beret og det var veldig skjørt politisk grunnlag dette skjedde på, sier Arve Tovan.

1 LAND

Heimevernssoldater fra et HV-område 1977.

2 SJØ

Heimevernsøvelse 1978 med sjøforsvaret.

3 LUFT

Luftheimevernsøvelse på Fornebu flyplass 1983. Alle foto arkiv FMS.

“ØRNEREIRET” SKULLE STOPPE RUSSENE

Året er 1988. Fienden har gått i land ved kysten på vei mot den sentrale aksen E6. Sjefen for Høylandet HV-område, Einar Tyldum, og hans lokale HV-soldater gjør klare sine rekylfrie kanoner i sperrestillingen kalt ”Ørnereiret”.

TEKST OG FOTO RUNE HAARSTAD

Med utsikt over riksvei 17 og en stor underminert berghammer klar til å bli sprengt, forbereder de seg til å møte fienden. HV-soldater med sprengningssertifikat plasserer ladninger i egne sprengkamre som er laget i forkant.

Under den kalde krigen var forsvarsplanene preget av at man forberedte seg på å bli angrepet av en overlegen fiende. Det var dette de øvde på under Øvelse Gaupe i 1988.

– Heimevernet hadde en sentral plass med oppholdende strid som et viktig oppdrag, forteller Einar Tyldum. Han var område-sjef fra 1973 og frem til 1997, da han ble avsnittssjef.

SPRENG BRUENE OG VEIENE. Planverkene for sperrestillinger og kommunikasjonsødeleggelser (KOMØD) var omfattende rundt om i heimevernsdistriktene. Samarbeidet mellom Forsvaret og vegvesenet var også tett og mange nye veier ble laget med ferdige sprengkamre. Sperrestillingen til Høylandet HV-område er et godt eksempel der Heimevernet forberedte seg på å stoppe en invasjon eller å sinke en fremrykkende fiende.

Sammen med Hærens ingeniørvåpen sprengte de lokale HV-soldatene ut kanonstillinger høyt oppe i den bratte Ildskahammen; kjent i HV-13 som ”Ørnereiret”. Et perfekt sted å stoppe en fiende.

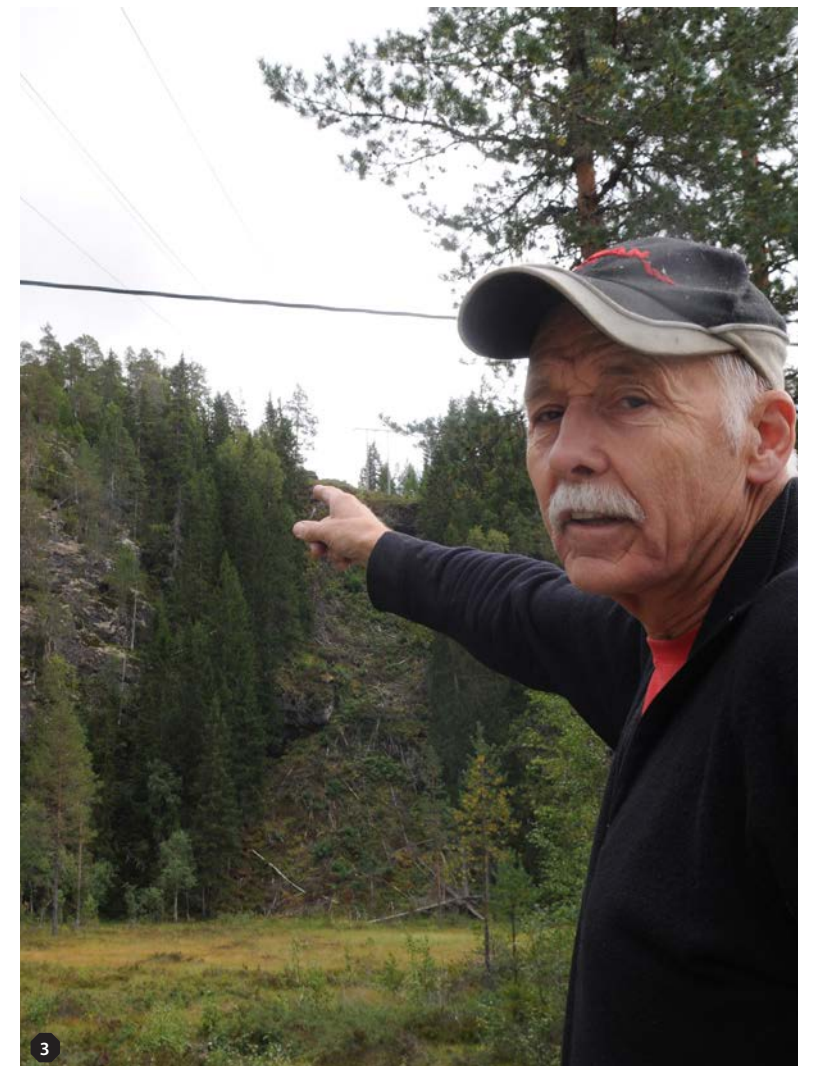
– Jeg husker ikke hvem som først begynte å bruke navnet ”Ørnereiret”, smiler den tidligere områdesjefen.

– Jeg tror navnet bare oppstod helt naturlig blant soldatene.

LOKALE FESTNINGSANLEGG. Høylandet HV-område fikk oppdraget med å lage en sperrestilling ved riksveien. Dette ble kombinert med forberedelser til utsprengning av en stor berghammer.

– Til dette arbeidet fikk vi støtte fra Hærens ingeniører, forteller Tyldum.

– Men sperrestillingen ble laget på dugnad av lokale HV-soldater med tæl og forsvarsvilje.

Ved hjelp av store mengder med jernbanesviller og betongelementer, traktorer og en stor dose innsats av de lokale HV-soldatene, så et lite festningsanlegg dagens lys. En kanonstilling, seks mindre ildstillinger, tre dekningsrom og en brakke til kommandoplass var klar til å bemannes av en tropp med HV-soldater. Her skulle fiendens fremrykning stoppes.

– Konseptet med KOMØD i mitt ansvarsområde var å lage vanntette skott, der en fremrykkende fiende ble fanget mellom sprengte bruer og ødelagte veier, forklarer majoren.

– Både jeg og området mitt var smertelig klar over at dette ville koste oss dyrt. Likevel opplevde jeg gjennom min tid som områdesjef bare to soldater som ba om å få slippe å lagre våpen hjemme.

EN AMERIKANSK BATALJON TIL STØTTE. Under Øvelse Gaupe i 1988, helt på tampen av den kalde

krigen, fikk anlegget sin ildbåp. Et kull med krigsskolekadetter gjennomførte et ildoverfall som ble kontant slått tilbake av HV-området.

– Jeg husker det ramlet i våpen og utstyr i mørket da kadettene trakk seg hurtig tilbake ned den bratte skrenten ned mot veien, minnes områdesjefen.

De lokale HV-soldatenes innsats under øvelsen ble lagt merke til av amerikanerne, og senere under øvelse Battle Griffin 1999 fikk Indre-Namdal HV-avsnitt underlagt en bataljon fra det amerikanske marinekorpsset. Oppdraget var å stoppe en landgangsoperasjon der nederlenderne hadde rollen som fienden.

– Det klarte vi med god lokal kunnskap og ekstra ildkraft fra amerikanerne, smiler Tyldum. – Ikke mange majorer i HV som får en ekstra bataljon fra marinekorpsset å ”rutte med”. ➔

1 “ØRNEREIRET”

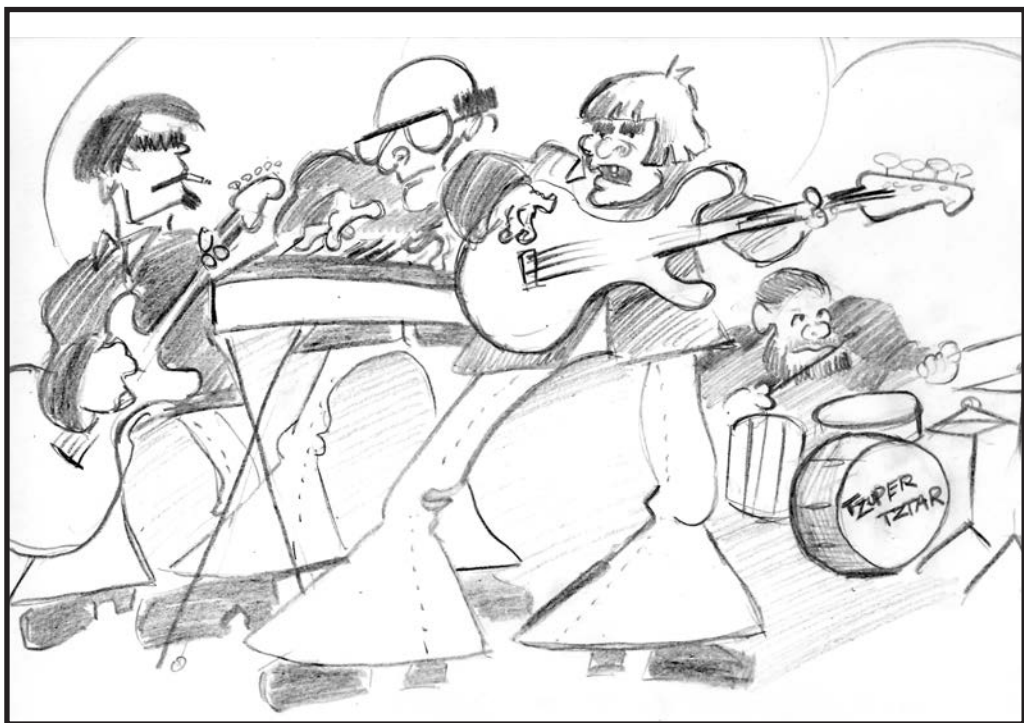
➔ Fra denne kanonstillingen skulle Høylandet HV-område stoppe en fremrykkende sovjet-russisk fiende.

2 ILDSTILLING

➔ En kanonstilling, seks mindre ildstillinger, tre dekningsrom og en brakke til kommandoplass var klar til å bemannes.

3 KOMØD

➔ Konseptet med kommunikasjonsødeleggelser i mitt ansvarsområde var å fange fienden mellom sprengte bruer og ødelagte veier, forklarer tidligere områdesjef Einar Tyldum.

BULGARSKE DANSEBAND

Det er mange som husker tiden da bulgarske danseband kjørte land og strand rundt og spilte opp til dans på lokalet. En mer ukjent del av historien er at det er mye som tyder på at de også hadde andre mer militære oppdrag.

TEKST RUNE HAARSTAD ILLUSTRASJON HEINE HELLESNES

– Ved flere anledninger fikk HV-området mitt direkte oppdrag fra det som da het fremmedpolitiet om å overvåke disse omreisende musikantene, forteller Einar Tyldum. I sine Pobedaer og Moskovitsjer besøkte de mangt et trøndersk danselokale på 1970- og 80-tallet.

– I politiet var det en kjent sak at minst en av musikantene i bandet var dyktigere til andre ting enn å spille coverlåter på lokalet, smiler Tyldum.

– Som å rigge opp antenner og rapportere om norske forsvarsplaner.

– Det er selvfølgelig vanskelig å "bevise", men det virket som om det var økt musikalsk aktivitet i forbindelse med større øvelser, forteller Tyldum.

– Det er også påfallende at de viste slik interesse for de norske planene for kommunikasjonsødeleggelser.

– Husker spesielt godt en episode da mannskaper fra ingeniør-våpenet på Hvalsmoen var i området for å borre sprengkammer i en berghammer – slik at vi kunne fylle riksveien med stein og stoppe en fremrykkende fiende. Oppdraget fra politiet til Heime-

vernet var å være øyne og ører og rapportere om musikantenes interesse for norsk infrastruktur. Begge de bulgarskregistrerte bilene ble plutselig satt inn på det lokale bilverkstedet for service.

– De ønsket nok å bruke noen flere dager for å finne ut av hva ingeniørsoldatene holdt på med, smiler Tyldum.

Tyldum forteller at det var tett og god kontakt mellom Heimevernet og politiet i 1970- og i 1980-årene.

– Husker også godt en annen episode der en russisk oberst fra ambassaden bodde på en campingplass i området og det lokale fremmedpolitiet ba om støtte til å følge med på hans bevegelser. Ved hjelp av nettverket av lokale HV-soldater hadde vi god kontroll på hva han foretok seg. Han ble senere arrestert i Bodø, mistenkt for spionasje og sendt ut av landet. Jeg vil nesten gå så langt som å dele inn den kalde krigen i tre epoker. I de første ti-årene var oppdragene ofte relatert til russere som skulle legges ned kranser på lokale krigskirkegårder, deretter fikk vi dansebandepoken på -70 og 80-tallet. På 1990 tallet fikk vi andre og mer sofistikerte metoder med fokus på teknologi i innhenting.

GERILJAKURSING

Utdanning i Heimevernet har forandret seg stort fra begynnelsen til i dag. På 60-tallet ble soldatene opplært i geriljatakikk av tidligere spesialsoldater.

TEKST ERIK HATTREM

KNUT NYTUN. HV-10 sin utdanningssjef fra 1980 til 1990 og senere sjef ved HV-skolen på Dombås.

Fra sin tilværelse som pensjonist reflekterer Nytun gjerne om sin opplevelse av den kalde krigen og HVs rolle.

– HV-skolen på Dombås begynte i 60-årene med kursing i gerilja-krigføring. Disse kursene ble opprettholdt helt frem til 80-tallet. I dag kan vi vel si at gerilja var et annet navn på det som i dag heter jegerkurs med strid bak fiendens linjer. Litt annerledes er dagens kurs, men ikke så veldig mye, sier han og legger til:

– Det var blodig alvor for oss på 80-tallet. Øvelsene var direkte krigsorienterte, og noe fredsarbeid var det ikke snakk om. Men mye var preget av en banal mangel på det meste av våpen og ildstøtte. Han forteller at kommunikasjonsødeleggelse var noe de øvde mye på. Mange bruer og fjellsider hadde ferdigborede sprengstoffbrønner og områdene hadde egne pionerer. Flere av kortbaneflyplassene i Norge var underminerte og hadde sperrestrenger klare til å spennes opp.

– I HV-10 sin region hadde vi amerikanskproduserte 40mm Bofors L60 automatkanoner som sperreskyts også, forteller Nytun.

Med mye tungt utstyr, improviserte metoder for å hindre fienden å besette og ta i bruk nøkkelpunkter var det spesielt én ting som

fortsatt får Nytun til å riste på hodet og være retroperspektivt skeptisk:

– Jeg vil si at kunnskapsnivået til soldatene var ganske lavt. Det var, for å si det rett ut, amatørernes krig. Bare det å få montert opp kryssreimene til en komplett grunnutrustning var et herk for de aller fleste.

– Heimevernet tok oppgaven med å stanse fiender på norsk jord med både vilje og lyst, men ingen andre i samfunnet jobbet for å gi HV styrket status og stolthet.

– Det skjedde ingen statusprogresjon under den kalde krigen. Det skjedde først på 90-tallet da spesialiseringen begynte å komme, sier Nytun.

Heimevernet som ble dannet på en grunnmur støpt av sabotører, Kompani Linge og hjemmefronten i kjølvannet av andre verdenskrig, holdt lenge på arven fra den første tiden.

– Vi hadde Lingeklubben mye på besøk på Dombås da jeg var sjef der. De fortalte mye om hvordan deres heimeverns-liv var rett etter krigen. Disse gutta der, de brukte skarp ammunisjon på øvelser. I dag er DNA-et fra den generasjonen for lengst vasket ut av HV. Siste rest av Special Operations Executive-miljøets påvirkning av Heimevernet var nok under geriljakursene som ble holdt.

FASTMURTE HV-KAVALERISTER

Med 299 faste anlegg, bunkere, ildstillinger og kanontårn bemannet av lokale heimevernssoldater, skulle russerne stoppes. Vi snakker om Frøy-linjen i Troms. Målet var å holde den i 14 dager.

TEKST RUNE HAARSTAD

Denne linjen er egentlig en rekke forsvarsanlegg bygget under den kalde krigen. Anleggene strekker seg fra grenseområdet mot Sverige og Finland helt ut til kysten, fordelt på syv kommuner.

Tårn fra kondemnerte Chaffee stridsvogner ble bemannet av Heimevernet som en del av linjen. Menig Øystein Myrvold var skytter på disse kanonene på 1980-tallet og tilhørte Storfjord HV-område.

– Vi hadde fem slike kanoner som vi hadde ansvaret for. Alle vi skytterne hadde bakgrunn fra Leopard stridsvogn, forteller han. Annet hvert år hadde skytterne fra Storfjord HV-område skarpskyting på Chaffe-vogner.

– Vi var klare til å møte fiendens kjøretøy dersom den store invasjonen skulle komme.

HOLD LINJEN TIL HJELPEN KOMMER. Norske styrker hadde som mål å holde Frøy-linjen i 14 dager. Det var det som trengtes for å få inn tilstrekkelig med allierte forsterkninger. De nyeste anleggene ble diskret bygget på 1980-tallet fram til 1995. Det er bunkere med underjordiske dekningsrom med innlagt strøm og fastlinjetelefon.

– Ildstillingene var utstyrt med spesialtilpassede våpenfester for å øke presisjon og effektivitet, forteller Myrvold.

KANONTÅRN FRA GAMLE STRIDVOGNER. 40 mm luftvernka-

noner som landmål-sperreskyts var også i bruk i tillegg til de omtalte kanontårnene fra stridsvogn. En rekke Chaffee-stridsvogner fra 1950-tallet ble hogget til spiker i tråd med avtalen om konvensjonell nedrusting mellom øst og vest (CFE). Det var imidlertid ingenting i veien for å gi kanonene nytt liv i fastmurte stillinger ved Elvevoll og Rasteby. Til disse faste installasjonene var det mobiliseringsoppsatte egne hæravdelinger i tillegg til HV.

– Jeg husker også en gang, jeg tror det var i 1983, da skulle vi skyte med skarpt fra disse kanonstillingene. En skole ble evakuert og vi skjøt over et boligfelt med nedslag oppe i fjellsidene.

– Jeg husker at Stein Ørnhøi fra SV tok opp saken i Stortingets spørretime, minnes Myrvold, men det var en annen tid og trusselen fra øst var det få som stilte spørsmål om.

FØRST SKULLE VEIENE SPRENGES. -Vårt viktigste fokus var å sprengre veier og bruer, altså kommunikasjonsdeleggelse, forteller tidligere avsnittssjef i Lyngen HV-avsnitt Oddvar Ørnebakk.

– På vinterstid var det å utstyre seg med ishakker og sprengstoff og rykke ut til de ferdige sprengningskammerne, minnes Ørnebakk. Områdesjefene hadde nøkler til fremskutte sprengstofflagre.

– Deretter var det å bemanne forsvarsstillingene i Frøy-linjen og vente på fienden. ●

1 14 DAGER

→ Frøy-linjen skulle holdes i 14 dager. Da skulle vi få allierte forsterkninger. De nyeste anleggene ble diskret bygget på 1980-tallet fram til 1995.

2 KALD KRIG

→ 299 små og store anlegg ble bygget i syv kommuner. I flere tiår jobbet man ut fra den teori at fienden fra øst ville ilandsette soldater i fjordene i Lyngen, etter å ha erobret Finnmark. Men i Troms skulle den røde arme stoppes ved Frøy-linjen.

3 STRIDVOGN

→ Med kanontårn fra kondemnerte Chaffee stridsvogner bemannet av lokale HV-soldater skulle den sovjetiske armeen stoppes av Frøy-linjen i Nord-Troms.

FRA INNSIDEN

KRIGSHELT – MED HJERTE FOR HV

For Jørg Lian er Heimevernet en forsikringspolise å regne.

TEKST OG FOTO BØRGE SANDNES

Det er en kald morgen på Rygge. Rundt 30 offiserer, hovedsakelig områdesjefer og en innsatsstyrkesjef i HV-01 er samlet til møte med distriktssjef Jon Terje Myhren og hans stab. Offiserene er stort sett sivile mennesker som alle har et ansvar for flere hundre soldater i sine områder. Mekanikere, butikkmedarbeidere, finansfolk, rørleggere og alle mulige yrkesgrupper. Samtlige har møtt på "jobb" for Forsvaret denne morgenen, og skal få et foredrag fra en kollega, som har en yrkeshverdag litt annerledes enn deres egen.

KRIGSKORSET." For seks år siden våknet kaptein Jørg Lian til en helt annen start på dagen. Opprørere forskanset seg i en bank i Kabul. Avdelingen som Lian støttet gikk til aksjon mot banken. Det ble oppdaget sprengladninger, samt døde opprørere med selvmordsvester og klargjorte håndgranater. Situasjonen var uoversiktlig, og det var eksplosjoner i området. Lian startet likevel umiddelbart klarering av bygget."

Slik begynte tidligere forsvarsminister Grete Faremo begrunnelsen for at Jørg Lian har fortjent krigskorset med sverd. Norges høyest rangerte militære utmerkelse.

Operasjonen i Kabul ble i følge forsvarsministeren gjennomført på en forbilledlig måte.

- Lians innsats fremheves som særdeles fremragende og avgjørende for at oppdraget kunne gjennomføres, under ekstreme og svært risikofylte forhold, fortsatte hun.

Denne morgenen står han foran kollegaer med samme grad som ham, men med en helt annen hverdag. Kaptein Jørg Lian var EOD-offiser (spesialist på eksplosivrydding) i Afghanistan i 2009. Hans gode venn oberstløytnant Myhren, har invitert krigshelten til å foredra om sitt virke og viktigheten av trening.

STOR ÆRE. - Det at en eksplosivrydder ble tildelt denne store og historiske anerkjennelsen bidro til å sette fokus på den risikofylte innsatsen eksplosivryddere og mineryddere gjør og har gjort. Videre tror jeg at det har bidratt til å sette fokus på den innsats alle våre veteraner har gjort på vegne av demokratiet Norge. Selvfølgelig var det også personlig en stor ære å bli tildelt denne høyeste utmerkelse, og jeg håper at jeg ved å dele mine erfaringer kan bidra til at andre finner inspirasjon til å bidra til fellesskapet, forteller Lian.

Hans personlige erfaringer fra en hverdag fjernt fra vår egen, trollbandt HV-offiserene i nærmere to timer denne morgenen på Rygge flystasjon.

Lian mottok krigskorset en maidag i 2011. Sammen med ham stod en liten gutt på ti år. Det var en tøff dag for Håkon som mot-

tok Norges høyeste utmerkelse for krigsinnsats på vegne av sin avdøde far Trond André Bolle, som ble drept av en veibombe i Afghanistan 27. juni året før. Soldater som Lian ofrer hver dag sine egne liv for at nettopp slike tragiske utfall skal forhindres. For Lian er livsforsikringen hans trening. Og atter trening.

FERDIGHETER. - Grunnleggende ferdigheter er alt. Det er det man faller tilbake på når stressnivået øker. Sist gang jeg var på skytebanen i regi av min skvadron, var fokuset på de seks stødige "grepsfaktorer". Jeg kjente igjen momentene fra da jeg underviste rekrutter for mange år siden. Instruktøren hadde gjort en god jobb og satt seg godt inn i hva han skulle lære bort. Jeg som har drevet med skyting i mange år, plukket opp et lite moment som jeg ikke har tenkt på tidligere. Grunnleggende ferdigheter er basis i alt arbeid, slår han fast.

Til tross for at Lian mange ganger har jobbet langt hjemmefra i tjeneste for hjemlandet, har Heimevernet en spesiell plass hos ham.

FERSKVARE. - Jeg ble tidlig kjent med Heimevernet. Som barn vokste jeg opp hos mine besteforeldre, og bestefar var med i HV. Jeg husker det var stas når han kom hjem med den store "militærlastebilen", som jeg senere lærte å kjenne som M6. Jeg har alltid hatt troen på grunntanken med Heimevernet, det å bidra til å beskytte ditt eget nærområde som du selv kjenner bedre enn de fleste. Kanskje var det nettopp derfor

han takket ja til å besøke Heimevernet og HV-01s sjefsmøte.

- HV har alltid hatt en plass hos meg. Da min gode venn Jon Terje spurte om jeg kunne tenke meg å møte HV-01, så jeg på det som en god mulighet til å møte dagens HV og bli litt bedre kjent med hvordan det har utviklet seg. Jeg håper også at et og annet av det jeg snakket om, kunne komme til nytte for andre. Dessverre ble det ikke så mye tid til å prate med den enkelte, men kan hende krysses våre veier igjen, smiler Lian.

Lian brukte mye av tiden sin hos HV-01 til å snakke om viktigheten av trening, som han hevder er avgjørende.

- Ferdigheter er ferskvare, og mener man alvor av å kunne løse de oppdrag HV er satt til å løse, må de ferdigheter som trengs vedlikeholdes. Dette kan bare gjøres gjennom repetisjon, altså jevnlig trening og øving.

TYPISK NORSK. Lian er en mann som har hatt et ønske om å styre sin egen situasjon, og har gjennom sitt yrkesvalg tatt forhåndsregler.

- Kanskje er det litt typisk norsk å tenke at "det skjer ikke meg". Jeg er sikker på at mange kjenner seg igjen, dersom jeg nevner bilkjøring vinterstid på glatte veier hvor elgpåkørsel er en reell fare. ➔

JØRG LIAN

➔ Er født i 1968 og er kaptein i Hæren. Han ble i 2011 tildelt Krigskorset med sverd «for å ha utvist særlig fremragende tapperhet og ledelse under internasjonale operasjoner i Afghanistan i 2009.»

KRIGSKORSET

➔ Krigskorset er en norsk militær medalje. Det er Norges høyest rangerte utmerkelse og bæres foran alle andre norske ordener og medaljer.

De fleste senker likevel ikke farten, for elgen er jo så stor at jeg fint klarer å unngå den om den skulle komme. HV er et godt eksempel på en forsikring mange tror vi ikke kommer til å få bruk for, men erfaringene 22. juli 2011 viste noe annet. Jeg valgte å gå befalsskolen, for om Norge skulle komme i en kritisk situasjon, ønsket jeg i hvert fall å ha en viss mulighet til å påvirke min egen situasjon, forteller han.

Gjennom sine erfaringer i skarpe oppdrag har han et klart råd til HV-soldaten, som kanskje ikke helt ser nytten med den årlige treningen:

- Løft blikket litt opp fra navlen. Spytt i hendene og gjør ditt beste i situasjonen. Lederen må hele tiden utfordre seg på om treningen han legger opp til, er den som best forbereder avdelingen på å løse pålagte oppdrag. Søk derfor utfordringer og smak på mestring.

Han legger til at mestring ikke trenger være å komme til toppen av verdens høyeste fjell.

- Mestring kan også være å få et lag, en tropp eller en enkelt mann til å oppleve utvikling og forbedring. En god kollega av meg sa en gang at det er nok få som har stått i en skarp situasjon, og ment at de hadde trent for mye på det de møtte.

NOE STØRRE. Han har likevel ikke noe problem med å skjønne at enkelte av soldatene som møter opp til øvelse i HV opplever det som negativt.

- Først vil jeg gjerne presisere at når HV-soldaten har møtt opp på øvelse, tror jeg at de møter mye av de samme momentene som jeg og de jeg jobber sammen med møter hele tiden. Frustrasjon, uoversiktlige situasjoner, venting, til tider mye hardt arbeid, korte nesten umulige tidsfrister, ordrer/kontraordrer. Opplevelsen av at noe bra skal skje, og så blir det endring eller kansellering – gang på gang, og så videre. I de årene jeg har jobbet i Forsvaret, har jeg brukt mest tid på å trene på noe som jeg nok ikke helt så for meg skulle kunne skje.

Lians yrkeshverdag er svært ulik HV-soldatens uke på jobb i løpet av et år. Han oppfordrer HV-soldaten til å sette det hele i perspektiv.

- Mitt beste råd er å prøve å se seg selv som del av noe større. Det er en grunn til at de aller fleste i Norge faktisk kan livnære seg selv, ha en meningsfylt og utviklende jobb og et godt liv. Noen har jobbet hardt og ofret mye for at vi skal ha det gode livet vi har. På lik linje med mye annet, må også vårt gode og trygge samfunn vedlikeholdes, og sikkerhet er en del av det. Jeg vil gjerne appellere til regnskapsføreren, advokaten, bedriftslederen, gartneren, sjåføren osv. som har en funksjon i HV. Tenk på det faktum at fordi vi er så heldige å ha et trygt samfunn, trenger de ikke hver eneste dag bekymre seg om familien og de selv vil overleve de neste dagene nettopp fordi de selv er med på en overordnet og helhetlig forsikringsordning, legger Lian ettertenksomt til.

Til tross for at HV-soldatens timelange venting på

1 KRIGSKORSET

→ Daværende forsvarssjef Harald Sunde overrekker kaptein Jørg Lian Krigskorset med Sverd. Foto Torbjørn Kjosvold

2 RYGGE

→ Rundt 30 offiserer fra HV-01 fikk foredrag om en annerledes yrkeshverdag.

kontrollposter, hvor lite kan skje over lange perioder og hans egen jobb hvor det er positivt at ingenting inntreffer – ser han fellesnevnerne.

COVERT. - Jeg forstår at det ikke er så lett å se der og da, men nettopp det å bidra til den overordnede samfunnssikkerheten, har mang en gang motivert meg når frustrasjonen kommer krypende. Frustrasjon er ikke konstruktiv, og leder sjeldent til noe positivt. Hvorfor ikke gjøre en innsats for at øvingsuken skal bli en bra opplevelse for de som er rundt deg? Prøv, så tror jeg at mange vil se at det faktisk er givende, oppfordrer han.

Lian brøt isen relativt fort blant offiserene i HV-01, da han innlevende forklarte hvordan han virkelig hadde begynt sin "militære karriere". Hans første "militære operasjon" må kunne karakteriseres som en "covert"-operasjon med høyt spenningsmoment. Nok en gang er han tilbake hos sin bestefar.

- Som HV-soldat hadde bestefar utlevert en MP-40 maskinpistol. Dette hadde jeg selvfølgelig som observant liten gutt fått med meg. Jeg visste godt at det var veldig forbudt for meg å røre den. Min nysgjerrighet på denne påvirket nok allerede da min interesse for Forsvaret. En dag da jeg var alene hjemme bare måtte jeg se om jeg fant «maskingeværet» til bestefar. Som han mistenkte befant denne seg i skapet på soverommet.

- Jeg fant den, og klarte på uforståelig vis å få løsnet foldekolben. Plutselig hørte jeg at bestefar kom kjørende med militærlastebilen, og jeg fikk litt panikk

- Mitt beste råd er å prøve å se seg selv som del av noe større. Det er en grunn til at de aller fleste i Norge faktisk kan livnære seg selv, ha en meningsfylt og utviklende jobb og et godt liv

siden jeg ikke ante hvordan kolben skulle foldes tilbake igjen. Jeg jobbet febrilsk med kolben og hørte bestefar kom opp trappen. Plutselig "kom jeg borti" låseknappen og kolben foldet seg pent dit den skulle. Jeg satt den tilbake i skapet og løp på rommet mitt akkurat da bestefar kom inn døra og kom unna med det, smiler han. Hans første "covert"-operasjon var et faktum.

CRACK ON! Lian oppfordrer både ledere og menige til å gjøre det beste ut av årets øvelse, og bruke energien best mulig.

- Det hviler et stort ansvar på ledere på alle nivå til at øvelsen blir effektiv og at man får trent de elementer som er nødvendig. Videre hviler det også et ansvar på den enkelte til å fokusere på å gjøre en innsats når man først er på øvelse, og ikke kaste bort energi på å forsure et miljø eller en oppgave. Frustrasjon er ikke konstruktiv og det gjelder å rive seg selv og de rundt deg ut av det så raskt som mulig. Engelskmennene har et godt uttrykk for en slik situasjon: "Crack on!", legger han til.

Tilbake står trening, trening og atter trening samt lagånd som hans ledestjerne.

- Behersk grunnleggende ferdigheter. Fokuser på ditt oppdrag, løs dette etter beste evne i avdelingens og sjefens ånd og spør deg selv hvordan du kan bidra til å utvikle dine nærmeste. Dette krever innsats og hardt arbeid, men om du gjør det, kan jeg love at det smaker godt, avslutter Lian. ●

FORSVARETS
SPESIALKOMMANDO /
HÆRENS JEGER-
KOMMANDO (FSK /
HJK)

→ Hærens spesialstyrke, og er operativ innenfor hele spekteret av spesialoperasjoner. Hovedbasen er i Rena leir i Østerdalen. FSK har også et maritimt element på Vealøs utenfor Horten. Avdelingen gjennomfører seleksjon blant personer som har gjennomgått førstegangs-tjeneste. FSK / HJK har høstet stor anerkjennelse for utførelse av krevende oppdrag på Balkan og i Afghanistan.

UTLAND

UNIKE TRENINGSMULIGHETER

For første gang i den 44-årige sammenhengende utvekslingen «Partners for Peace» er den gjennomført på sommerstid. Det ga mersmak.

TEKST OG FOTO NILS BERNT RINDE

CAMP RIPLEY/MINNESOTA, USA: Oberst Rolf Carsten Wold, forhenværende sjef for Agder og Rogaland heimevernsdistrikt 08 ledet årets historiske sommerutveksling.

Med på turen var rundt 60 fra innsatsstyrken pluss 30 heimevernsungdommer. Oberst Wold har tre ganger tidligere deltatt i utvekslingsprogrammet, henholdsvis én gang før som sjef og to som nestkommanderende. Han ser en stort treningsutbytte for innsatsstyrkepersonellet.

– Det er svært imponerende å se hvordan amerikanerne støtter opp og legger til rette for at vi skal få størst mulig treningsutbytte. Samtidig får vi et innblikk i de betydelige ressurser og kapasiteter som det amerikanske heimevernet rår over, sier oberst Wold.

Han forstår at for innsatsstyrkesoldatene er det en boost å få være med på et slikt opplegg.

– Man får innblikk i driller og ideer til hvordan løse oppdrag, selv om ikke alt er overførbart, sier oberst Wold.

SAMHANDLING. Nasjonalgarden i USA har tre hovedoppgaver. Det føderale oppdraget er kontinuerlig å stille personell til den kontinuerlige mobiliseringen for landets forsvar hjemme og ute. På statlig nivå søker man å styrke relasjonene med styresmaktene og statens nødetater for å være best mulig forberedt og samtrent om en nødsituasjon skulle oppstå. I Camp Ripley er det blant annet i regi av Homeland Security bygget et topp moderne treningssenter, hvor personell fra nasjonalgarden, nødetatene og andre føderale etater samtrener for å være rustet for alle typer innenlandskriser og katastrofer.

MINNE FOR LIVET: I år var det med 30 heimevernsungdommer på utvekslingen. De fikk et minne for livet. Her er heimevernsungdommene samlet sammen med norsk og amerikansk troppsbefal på museumsområdet i Camp Ripley.

MINNER OG VENNSKAP FOR LIVET

For de 30 heimevernsungdommene ble utvekslingen et minne for livet, samtidig som vennskap på tvers av kontinenter er blitt til.

Uttekslingen mellom USNG og Heimevernet har sin opprinnelse i HV-ungdomstjenesten, og ble første gang gjennomført i 1974, og har siden funnet sted hver eneste år. Fram til i år har utvekslingen funnet sted i februar, men i år ble utvekslingen lagt til juni.

– Det har vært stor opplevelse med høydepunkter i kø. Vi har lært mye og ikke minst stiftet mange nye vennskap. Dette motiverer til videre tjeneste i Forsvaret og Heimevernet, og ikke minst har man nå mange gode ambassadører til å framsnakke ungdomstjenesten i Heimevernet, sier heimevernsungdom Dennis Strandenes. ●

CAMP RIPLEY

→ Den første militære aktiviteten i Camp Ripley skriver seg tilbake til 1848. Leiren er oppkalt etter brigader Eleazar P. Ripley, en krigshelt fra 1812-krigen. Leiren ble bygd for å beskytte nykommere fra fiendtlige bander fra Sioux og Chippewa-indianere. 14. juni 1931 åpnet leiren som treningsområde for Minnesota Guard. Gjennom årene er leiren blitt brukt som mobiliseringssted for Andre Verdenskrig og Koreakrigen. Den legendariske 99th Infantry Battalion med 700 norsk-amerikanere ble satt opp her i 1942. Leiren er blant de ypperst utrustede og største treningleirene for National Guard i hele USA.

TRENINGSBY

→ Innsatsstyrkepersonellet som deltok i årets sommerutveksling med US National Guard er svært godt fornøyd med treningsutbyttet. Bildet er fra en av drillene i sibo-landsbyen, hvor innsatsstyrkepersonellet løste oppdrag sammen med sivilt politis SWAT-team.

Visste du at... en av lottenes største oppgaver er å gjøre en frivillig innsats i Totalforsvaret i enhver krise som for eksempel naturkatastrofer?

SMÅSAKER

EN SMAK PÅ FELTLIVET

22 jenter fra hele landet fikk oppleve feltlivets gleder en augusthelg på Rygge i regi av Norges Lotteforbund. Ikke uventet inneholdt helgens program blant annet marsjering, etablering av leir, overnatting i telt, sanitet, primusfyring, streifvakt, våpenbruk, vernemaskedrill og sist, men ikke minst push-ups, sit-ups, pull-ups og jogging.

FOTO ANITA TALÅSEN GRANLI

Visste du at... HV er en landsdekkende militær beredskapsorganisasjon. HV er Forsvarets bindeledd til det sivile samfunnet og samarbeider nært med en rekke offentlige og private aktører.

«BEREDSKAPSFAMILIEN»

Sivile og militære beredskapsaktører i Telemark og Buskerud ønsker å treffes oftere for praktisk samøving.

TEKST OG FOTO OLA K. CHRISTENSEN

«FAMILIEN» SAMLET:
→ Representanter for politi, helse, sivilforsvar, fylkesmann samt HV-01 (Oslofjord), 03 (Telemark og Buskerud) og 05 (Opplandske) samlet på Heistadmoen i juni for å diskutere felles problemstillinger og løsninger som involverer sivile og militære beredskapsaktører.

ØVELSE DJERV
→ 06. – 11. september
Cirka 1600 soldater.
Enheter i HVs region 1 (innsatsstyrker og områdestruktur) samt stab i HV-03. Andre enheter i Forsvaret, sivile etater og objekteiere i Telemark og Buskerud.

forkant av høstens feltøvelse Djerv i Telemark og Buskerud, samlet HV-03 (Telemark og Buskerud heimevernsdistrikt) forskjellige beredskapsaktører på Heistadmoen i juni til en såkalt table top-øvelse.

SIKRE ALLIERT MOTTAK. Hensikten med Djerv er å øve HV-03s rolle som territorielt ansvarlig distrikt i et krisescenario med alliert mottak. Øvelsen samkjøres med Nato-øvelse Noble Ledger hvor deler av det tysk/nederlandske korps overføres til Norge for å samøve med Brigade Nord. Dette innebærer blant annet at HV skal sikre aktuelle mottakshavner, lufthavner og fremføringsaksjer i HV-03s territoriale ansvarsområde.

SIVILT-MILITÆRT. Øvelse Djerv inkluderer også sivile beredskapsaktører. Under table top-øvelsen på Heistadmoen ble representanter for politi, sivilforsvar, helse, fylkesmann og Heimevernet utfordret gjennom en rekke ulike krisescenarier for å diskutere felles problemstillinger og ikke minst finne praktiske løsninger.

Stabssjef Glenn Rhodén i Søndre Buskerud politidistrikt er glad for dette initiativet i HV-regi for å øve sentrale beredskapsaktører knyttet til en militær øvelse.

-ØVE SAMMEN. – Samvirkeprinsippet ble løftet opp

som et styrende prinsipp for nasjonal beredskap og krisehåndtering etter terrorhendelsene i juli 2011. I lys av dette er samvirkeøvelser svært viktige. Innbyggerne i landet vårt forventer at samfunnets samlede ressurser settes i virksomhet når vi får kriser eller ekstraordinære hendelser. Da er det en forutsetning at ressursene kjenner hverandre og har øvd sammen før hendelsen.

– Derfor er table top-øvelser som dette viktig, poengterer stabssjef Rhodén.

TRIMME «BEREDSKAPSFAMILIEN». Han ønsker derfor et fast møtepunkt en gang hvert andre år med de samme aktørene og med liknende tema som trimmer samvirket i «beredskapsfamilien».

– Hovedvekten bør ligge på sivilt-militært samarbeid.

Sjefen for Opplandske heimevernsdistrikt (HV-05), oberstløytnant Per-Ivar Norman, øvingsleder for øvelse Djerv og ansvarlig for de ulike øvingsmomentene som ble løst under table top, mener det er vesentlig at samarbeidende etater treffes jevnlig for å diskutere felles problemstillinger.

– Vi får brynt oss på grensetilfeller og gråsoner. Ved å øve sammen blir kjennskapen til hverandres styrke og svakheter bedre. ●

SAMARBEID

GRØNT OG BLÅTT VED RØD BEREDSKAP

Norge befinner seg i en krisesituasjon, hvor aggressive terrororganisasjoner truer fredsnasjonen.

Hvem skal avverge krisen? To grupper mennesker i hver sine uniformer

– som aldri har møtt hverandre før.

TEKST OG FOTO MARIE BRUDEVOLD

Klageropene fra ”hardt skadde” markører fyller den anspente luften rundt Lien sagbruk i Ski-en. Huset er omringet av uniformert personell i grønt og blått, på innsiden befinner en aggressiv kriminell gruppe seg som de har fått i oppgave å pågripe. Det er hurtige bevegelser, høye rop og fra sidelinjen virker situasjonen kaotisk. Men i frontlinjen har de alt under kontroll.

BLÅ-GRØNT SAMARBEID. Øvelse Djerv 2014 er i full gang i Telemark og Buskerud, og for første gang trener utrykningsenheten fra Telemark politidistrikt sammen med Forsvaret. Innsatsstyrken Derby har fått i oppdrag å støtte politiet i en pågripelsesoperasjon, og mens de militære sikrer området, tar de blåkledd effektivt ut samtlige medlemmer av den fiktive terrorgruppen innenfor husets fire vegger. Sondre Dahl, innsatsleder i politiet, skryter av en profesjonell grønn innsatsstyrke, og håper på et tett samarbeid og faste samtreninger - også i fremtiden. – Å trene sammen på denne måten gir politiet en god forståelse for hvilke ressurser og kapasiteter vi faktisk har å spille på, sier han. At dette var første gang utrykningsenheten og Derby møttes er vanskelig å tro. – Vi gjør vurderinger sammen, har en felles situasjonsforståelse og samtlige er innstilt på oppdragsløsning. Operasjonen gikk etter planen, og det er en veldig god erfaring å ta med seg, sier Dahl om sin første samtrening med styrker fra Forsvaret.

BEREDSKAP. Troppssjef i innsatsstyrke Derby fra Oslo og Akershus heimevernsdistrikt, Andreas Kallhovd, kan fortelle at de også har et godt utbytte av felles trening med politiet. Han synes det både er nyttig og lærerikt. – Vi har forskjellig forhold til det å aksjonere på tid; mens politiet er vant med å aksjonere hurtig og legge planer i fart når de er på vei til et oppdrag, har Heimevernet som regel mye tid til planlegging i forkant av en trening. Det er gode erfaringer å hente fra politiet når det gjelder å korte ned tidsbruken der, sier han. Han legger til at samtrening er helt nødvendig for å styrke beredskapen i landet. – På den måten smelter vi sammen til ett felles apparat som står klar til å rykke ut ved behov.

Beredskap har vært et mye omtalt tema i mediene den siste tiden, og innsatslederen i politiet tror åpenheten bidrar til å gjøre den bedre.

– Vi er på rett vei, sier han.

FRA TERRORIST TIL PASIENT. Mens han snakker, noen kilometer bortenfor, ruller en militær ambulanse med et lag fra Derby inn på akuttmottaket ved Skien sykehus. Utstyrt med maskinpistoler geleider i-styrkesoldatene fire ”terrorister” med skuddskader gjennom gangene, et nokså uvanlig syn for de ansatte kledd i hvitt. De kommer rett fra politiaksjonen ved Lien sagbruk, og tilbakemeldingene er ikke noe dårligere når øvingsscenariet nå har nådd sykehuset. – Det er all grunn til å skryte av personalet i akuttmottaket, og øvelsen gikk veldig bra. Dette er første gang vi har hatt mulighet til å trene inn mot et sivil sykehus, sier liason-offiser og kaptein i Telemark og Buskerud HV-området Tom-Erik Svendsen. De fire terroristene med skuddskader blir fraktet inn på akuten for behandling. Knut Broby er fungerende beredskapsleder og han forteller om en særdeles realistisk øvelse. – Jeg synes øvelsen gikk bra, selv om det alltid vil være noe å forbedre underveis. Det er litt spesielt når vi har en øvelse med soldater utrustet med pistol og automatvåpen i korridorene på sykehuset, sier han.

Et traumeteam simulerer behandling av de fire skuddskadde terroristene, og tar seg av dem helt fra behandlingsrommet i akuttmottaket, og til de når operasjonsstua. Utenfor bygget står det militært personell og sikrer sykehuset for å forhindre at terroristene trenger seg inn for å befri sine egne. –Det er svært nyttig å øve på slike scenarier, og teamene gjør en profesjonell og god jobb sammen, sier Broby fornøyd.

NY PÅGRIPELSE. Tilbake ved Lien sagbruk har politiet og resten av Derby forlatt åstedet. Oppdraget er utført, og etter en felles evaluering på Geiteryggen flyplass går grønt og blått hvert til sitt. Utrykningsenheten får et nytt oppdrag – og de blåkledd gjør seg klare til å dra til Gurkaleiren ved Hengsvann for en ny fiktiv pågripelse av en terrorgruppe. Denne gangen i samtrening med innsatsstyrke Polar Bear IV fra Oslofjord heimevernsdistrikt. ●

ØVELSE DJERV 2014

→ Fra 2. – 11. september
- HVs største øvelse på Østlandet i år
- Cirka 1600 soldater
- Gjennomført av Telemark og Buskerud heimevernsdistrikt 03 (HV-03), sammen med Oslofjord heimevernsdistrikt 01 (HV-01), Oslo og Akershus heimevernsdistrikt 02 (HV-02) og Opplandske heimevernsdistrikt 05 (HV-05) (05 som øvingsledelse)
- Sivile samarbeidspartnere: politi, helsetjenesten, havnedirektør, fylkesmannens beredskapskontor, sivilforsvar
- Som en del av øvelsen ble det trent på alliert mottak av NATOs reaksjonsstyrke NATO Response Force. Styrker fra Tyskland og Nederland ankom Brevik havn i øvingsperioden for å delta på øvelse Noble Ledger senere i september. HV-03 stod for sikringen av havneområdet.

SAMTRENING

→ Innsatsstyrke Derby fra Oslo og Akershus heimevernsdistrikt 02 i aksjon med UEH fra politiet under øvelse Djerv.

UTSTYR

MIDT I BLINKEN MED HK416

En solfylt og varm augustdag var det tid for Hedmark utrykningsområde og Birkebeineren utrykningsområde i HV-05 for å levere inn den gamle traveren AG3.

TEKST OG FOTO MARIUS KANIEWSKI

HK416

→ Kaliber: 5,56mm x45
Lengde: 685mm til
933mm avhengig av
versjon
Vekt : 3,4 kg uladet
Antall skudd pr sekund:
12-15
Praktisk rekkevidde:
200mm
Sikte: Rødpunktsikte
Magasinkapasitet: 30
HK416 er Forsvarets
standard håndvåpen.

For mer informasjon:
www.forsvaret.no

1 TREFFSIKKER

→ - Nå treffer vi der vi sikter, forteller Tommy Storsveen Bekkevold.

2 TILBAKE

→ Martin Berge er veldig fornøyd med HK416 og savner ikke AG3'en. Her trekker han seg tilbake etter å ha besvart ild mot fienden.

Nå er det den langt mer moderne HK416 som er på vei inn i Heimevernets rekker. Blant godt fornøyde soldater i skytefeltet utenfor Terningmoen var Tommy Storsveen Bekkevold fra Lillehammer.

BEDRE TREFFSIKKERHET. Som flere av hans medsoldater mener også Bekkevold at rødpunktsiktet gir langt bedre treffsikkerhet. – Nå treffer vi der vi sikter. For min del gjelder ikke det kun rødpunktsiktet, men også at kolben kan justeres. Det var noe jeg ikke kunne gjøre med den gamle AG3'n, forteller 37-åringen fra Lillehammer. Blant flere fordeler med det nye våpenet er vekten. Et fulladet HK416 veier nesten en kilo mindre enn forgjengeren, noe som gjør at soldaten raskere kan finne målet.

PROFESJONELT BILDE. Som distriktssjef for HV-05 er Per-Ivar Norman svært glad for at HK416 er på vei inn i hans distrikt. Blant flere positive ting trekker han frem motivasjon og interessedekningen av det å være HV-soldat som noen av de viktigste faktorene. - Soldatene ser at det skjer noe. De ser at de blir prioritert. Det er noe jeg ser på som svært viktig for soldatenes motivasjon. HK416 bygger opp et mer profesjonelt bilde av soldaten i HV og gjør oss mer operative.

OPERATIV TRENING. Tilbake i skogen denne augustdagen står lagkonkurranse på programmet. Nå skal soldatene bruke HK'n i operativ sammenheng. Lag 2, bestående av motiverte menn fra Hedmark utrykningsområde til HV-05, kommer gående langs en skogsvei. Når de passerer en sving, finner de en bevisstløs person med hodet ned mot den våte bakken. Lagfører Tor Inge Thørring og soldatene sjekker fort området før to av dem starter sanitetsdrillen.

Mens drillen fortsetter sikrer resten av laget den

bevisstløse mannen med et kringvern. Etter drøye 10 minutter med hjerte og lungeredning puster personen og ambulanse er på vei.

Laget beveger seg mot neste post. Underveis forteller lagføreren om fordelene med det nye våpenet. – Det er rett og slett nydelig. Ikke bare er våpenet lettere, men siktemulighetene er mye bedre enn på AG3'n, rekker Thørring å forklare før neste post er i gang.

KRUTTRØYK. Oppover traktorveien treffer laget på neste instruktør. Her blir det utlevert 25 skudd med rødplast til hver av soldatene, for nå er det ildoverfall som trenes på. Lagføreren får beskrevet at resten av laget skal sjekke området. Om det befinner seg fiender i teig er det deres oppgave å finne ut, hvis så skal ild besvares.

På én rekke beveger laget seg sakte, men målrettet oppover det smått kupert terrenget. En hånd rettes i været og hele laget samler seg og diskuterer den videre taktikken. To av soldatene krabber oppover til de når toppen. Bak et stort furutre observerer de fienden i teig og lagfører Thørring kryper ned til resten av laget og gir en kjapp situasjonsrapport. I løpet av noen sekunder er alle oppe på haugen med øynene rettet mot målet. Ikke lenge etter går det første skuddet av og skuddvekslingen er i gang. Knallskudd og rødplast hagler frem og tilbake helt til fienden er bekjempet og laget trekker seg tilbake.

Martin Berge, en av soldatene i lag 2, oppsummerer sitt første møte med HK416 både på skytebanen og i operativ trening. Han er særdeles fornøyd med det nye våpenet. – Ikke bare er våpenet lettere, men også smidig og enkelt. Skytteren blir nesten automatisk god til å skyte. Etter kun noen timer på skytebanen treffer soldaten veldig godt. Det er nesten for lett, forteller 35-åringen og ler. ●

Visste du at... Birken har årlig 65 000 deltagere på sine arrangementer, 6000 frivillige, 26 ansatte og omsetter for 100 mnok

HUMOR

EN TUF S I GRØNT

Femtimetersbanen,
Steinkjersannan, juli 1992

RONNY FYHN HANSEN

→ Om forfatteren:
Jeg er enkel Tromsøvæ-
ring i eksil på landet.
Høylytt, frittalende,
for stor i kjeften, men
langt fra selvhøytidelig.
Glødende opptatt av
sykkel, Liverpool FC og i
følge min kone «utrolig
mye annet rart». Står
med begge bena i en
absurd midtlivskrise
som hittil har kostet
meg en halv årslønn
i sportsutstyr for en
idrett man kan utøve i
fire måneder av året her
oppe på russergrensa.
Gift med Anniken, som
heldigvis besitter like
dårlig humoristisk sans.
Siste telling viser at vi
har tre herlige barn i
et avansert logistikk-
nettverk, med dobbelt
så mange foreldre
involvert. Jobber for
bøndene. De siste ar-
beidsfolk. Dette er livet
på iskanten.

iskanten.wordpress.com

–“Ka e det du knooote med?”

Den snusbefengte fråden står ut av munnavikene på figuren som skygger for solen der jeg ligger særdeles i en eller annen ferdigstilling. Han spytter ordene ut med en distinkt Narvikdialekt, holder de strake beina tett samlet, og lener seg over meg med knekk i hofteleddet og armene rett ned langs siden av kroppen. Som Chaplin, rekker jeg å tenke, før spørsmålet gjentas. Nå i fistel.

–“Ka i helvete e det du knooote med, Hansen?”

Spørsmålet fremstår som såpass retorisk at jeg raskt innser at jeg nok burde vite hva jeg knoter med, men jeg har ikke peiling hva sersjanten skriker om. Men jeg vet at dette kommer til å bli en lang, lang rekruttskole.

Ganske nøyaktig tjueto år senere befinner jeg meg et sted i Nord-Norge midt i en satans motbakke som aldri slutter. På en sykkel så vanvittig dyr at den alene kunne styrt Hellas ut av finanskrisa. Jeg titter ned på de glattbarberte leggene som glinser i svett Tigerbalsam, men får ingen indikasjon tilbake om at det er mer å hente. Det er nå hundreogfemti høydemeter siden jeg mistet fargesynet.

Tjueto år etter at jeg var en av våre beste menn, er jeg nå en av våre mest desperate førtiåringer. En supermosjonist. Men jeg holder til i en forsvarsby, og kan til min forbauselse konstatere at fenomenet også har nådd yrkesoffiserene. Disse stolte kjemper.

Våre siste håp om frihet sitter altså her, i gruppe talentløs 40-60, og sloss for å holde maten nede mens den høyteknologiske computeren på styret er har sluppet opp for desimaler. På pulsen, ikke farten. Men dette er offiserer. De skal ikke vise smerte. De smiler til de dør.
Velstandsmagen tyter ut like under den et par nummer for trange pastellfargede skjorta deres, og kan så vidt skimtes i det lille glippet over buksekanten. Den dissers lett i rytmen til en alt for seig tråkkfrekvens, som sakte, svært sakte, flytter dem mot mål.

En av dem letter på visiret på en på en prototype av en hjelm våre jagerflypiloter til nå har trodd var en myte og myser nedover fjellsiden bak oss. Jegerblikket.
Jeg snur meg. Finnes det virkelig noen bak oss? Og der, sist på halen av denne konvoien av ynkelighet, sitter han. Sersjanten.
Vi rekker akkurat å passere linja før målområdet er rigget ned i det som er en høyst teoretisk spurt. Jeg klarer mirakuløst å kaste fem millimeter gummi frem

Visste du at... fem ganger Tour de France vinner Miguel Indurain hadde hvilepuls på vanvittige 28 slag i minuttet på toppen av karrieren, noen år før man kunne avsløre EPO. (Bloddoping)

foran neste hjul, hive sykkelen rundt og konstatere at min venn fra Steinkjersannan fortsatt er tohundre meter unna mål. I det han vingler inn har jeg akkurat pust nok igjen til å heve stemmen en siste gang før jeg svimer av, og skriker ut setningen jeg har drømt om et kvart liv;

«Ey! Oberstløytnant! Ka e det du knooote me?»

Sersjanten henger over styret, tar av seg sine Oakley Jawbone - Mark Cavendish sprint edition, og prøver å fokusere. Han trekker lycraen ned fra der den har

trukket seg opp, og bruker sine siste krefter til å riste på hodet. En dråpe renner nedover kinnet. Svette, ikke tårer, de viser ikke smerte. Han aner ikke hva jeg snakker om, selvsagt gjør han ikke det.

Bortsett fra asmatiske pustelyder er det helt stille rundt meg. Men om du hører godt etter kan du kanskje langt borte i det fjerne høre latter.

Latteren til den RUSSISKE BJØRN. ●

MÅPENDE RYTTER:
→ Ronny Fyhn Hansen i grønn midtlivskrisedrakt med sykkel som kunne reddet Hellas ut av gjeldskrisen. Foto: Øyvind Arvola, Harstad tidende

FUN FACT:
→ -På slutten av nittitallet ble det løst under 1000 helårs sykkel-lisenser i Norge. Så kom Thor, og supermosjonistene. I dag er tallet passert 15 000.

PORTRETTET

HEIMEVERNEREN

Improvise, tilpasse og overvinne. Generalinspektøren for Heimevernet, Tor Rune Raabye, skulle gjerne overført det amerikanske marinekorpsets slagord til Heimevernet.

TEKST RUTH ASTRID L. SÆTER FOTO TORGEIR HAUGAARD

«Hvis alle er litt misfornøyd, da har jeg nok truffet riktig med prioriteringen.»

– Kroppsspråket utgjør 70 prosent av kommunikasjonen, påpeker han idet han blir bedt om å legge armene i kors for fotografen. – Armer i kors, det er jo en forsvarsposisjon. Interessant hvordan mange bilder tas i denne posisjonen, som om vedkommende har noe å forsvare, sier han.

Nå kan det med rette hevdes at akkurat denne mannen har en god del å forsvare – for konge og fedreland. Som øverstkommanderende for Heimevernet, leder generalmajor Tor Rune Raabye Forsvarets personellmessig største styrke – til sammen 45 000 personer. Eller 67 prosent av Forsvarets menneskelige ressurser.

Forsvarsposisjon til tross – mannen foran kameralinsa står med rak rygg, har et direkte, grønt blikk og et kraftfullt håndtrykk. Begge beina er godt plantet i bakken, når de ikke frakter ham raskt og effektivt fra A til B. Linjene rundt øynene livner til når han smiler. Han følger tålmodig alle fotografens anvisninger, «drei litt på hodet», «flytt på beina», «sett deg ned», «reis deg opp», «hendene i lommene» (her bør bemerkes at hender i lommer var en instruks som generalmajoren kun adlød i sivilt antrekk. Uniform og hender i lommer hører ikke sammen, noe den opplyste leser nok er mer klar over enn det undertegnede, sivile journalist var).

Det var i november i fjor at Raabye tiltrådte stillingen som generalinspektør for Heimevernet (HV), eller GIHV om man for enkelhets skyld skal følge Forsvarets hang til forkortelser. Forventningene til ham har vært store og mange. Hvilke forventninger satt han selv med da han startet i jobben?

– Jeg forventet mye arbeid, mye reising og mye ansvar. Jeg hadde også forventninger om at jeg skulle møte mye engasjement, at folkene mine skulle være brennende interessert i det de holder på med. Det har stemt alt sammen, sier Raabye og fortsetter: – Heimevernet er en unik organisasjon, og helt annerledes enn resten av Forsvaret. 98 prosent av Heimevernets soldater er sivile, og mange av dem

besitter en spesiell kompetanse. Her har vi administrerende direktører, ordførere, rådmenn, IT-direktører, HR-direktører, overleger og andre yrkesgrupper. Når de kommer i uniform, har de med seg en sivil kompetanse og et engasjement som gjør at bredden deres er større enn det en yrkesoffiser har.

– Hva kan du lære av dem?

– Jeg kan lære mye. Det er nettopp symbiosen av militær erfaring og sivil kompetanse som gjør dem så interessante. Noe som gleder meg spesielt, er at de fleste sier at de daglig, i sitt sivile liv, bruker noe av det de har lært i uniform.

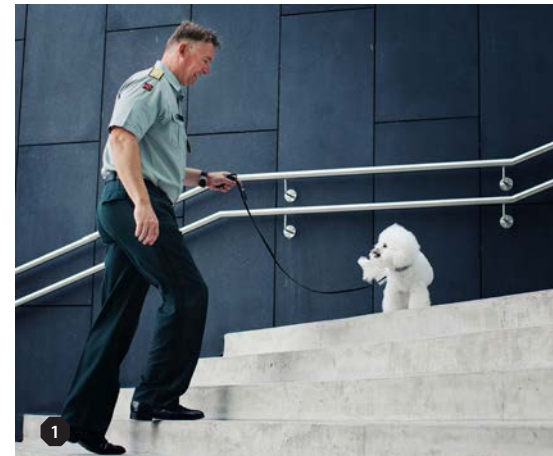
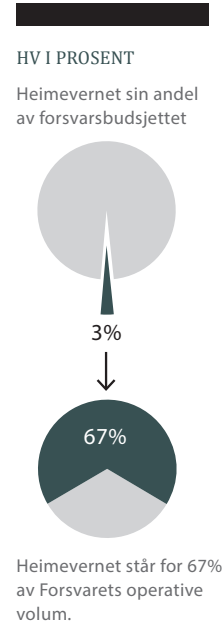
– Du er soldat til beinet. Hvordan er det for en som har levd hele livet sitt i det militære å lede 45 000 sivilister?

– Situasjonsbestemt lederskap i rollen som militær leder av HV-soldater og -befal er spesielt viktig gitt det faktum at disse soldatene og befalet ofte har en solid sivil leder- og/eller yrkeskompetanse. Samtidig er det ikke mer annerledes enn at når jeg møter dem i uniform, så forventer de seg også en militær sjef, sier generalmajoren.

Folk som kjenner ham, omtaler ham som en god leder. Stikkord som tydelig, lyttende og rettferdig går igjen. Målbevisst er et annet. Og Raabye er helt tydelig på hvilket mål han har for organisasjonen sin: Å skape det Heimevernet som samfunnet vil ha, og som kan brukes i en krise – enten det dreier seg om å delta i leteaksjoner, bistå under storbranner, styrke politiets innsats under en terrortrussel, eller ta ansvar ved rene krigssituasjoner.

Det er imidlertid flere i HV-rekkene som mener målet er for langt unna. Det klages over for dårlig utstyr og for lite trening, og at avstanden mellom ambisjonsnivå og mulige forventede operative behov er for stor.

– Dette er reelle problemstillinger og jeg har stor forståelse for at det blant Heimevernets 45 000 er

mange oppfatninger om hva som er for dårlig. For å svare på det med utstyret først. Min klare målsetning er å sikre full utrustning til alle HV-soldater – og det skal, hvis alt går etter planen, skje i løpet av 2015. Da går vi fra en situasjon på 60 prosent materielloppfyl-ling for kun få år siden, via 80 prosent i år og til 100 prosent neste år. Da er det ingen i HV som skal kunne komme og si at de ikke har materiell, slår han fast før han fortsetter:

– Det ligger mye psykologi i å gi soldatene ordentlig og moderne utstyr; da viser vi at vi verdsetter dem. Føler du deg verdsatt, legger du også mer innsats i å øve og trene, det høyner moralen og gjør ryggen din rakere.

– Når det gjelder trening, handler det om prioritering og effektiv forvaltning av de midlene vi har til rådighet. Vernepliktsloven tilsier at områdene kan trene inntil sju dager i året. De fleste som jeg har snakket med, ønsker seg en ordning der soldatene trener fem til sju dager to år på rad, så trener kun befalet det tredje året – og deretter gjentas syklusen. Da trenger de ikke å begynne på nytt hver gang. Men det krever også at dagene utnyttes effektivt. Målet er nådd når soldaten er så sliten etter endt øvelse at han bare vil legge seg på sofaen.

– De 3000 soldatene i innsatsstyrkene ønsker seg maksimalt med trening og best mulig utstyr, det skjønner jeg godt. Og jeg skulle gjerne sett at de fikk 30 treningsdager i året, framfor de 15 som er standarden i dag. Men jeg skal også ivareta de 42 000 andre, som representerer bredden i Heimevernet. Og da må jeg prioritere, for jeg kan ikke leve på kredittkort, men må forholde meg til kontobeholdningen. Balansen mellom innsatsstyrken og områdene vil alltid bli kritisert. Jeg tenker som så at hvis alle er litt misfornøyd, da har jeg truffet riktig med prioriteringen.

– Jeg fleiper gjerne litt med at Heimevernet burde ta i bruk det amerikanske marinekorpsets slagord «Improvise, adapt and overcome» («Improvise, tilpasse og overvinne»), det er oss i et nøtteskall.

– Du skal være lojal overfor dine overordnede og overfor de 45 000 ulike menneskene under deg. Du skal være ærlig overfor gjengen din på hva du har og ikke har – og samtidig kjempe for å bedre forholdene deres. Hvordan løser du denne balansegangen?

– Min lojalitet er først og fremst til forsvarssjefen, men jeg er åpen og ærlig på hvilke utfordringer og problemer Heimevernet har – og hva vi trenger hjelp til å løse. Alle ønskene fra gjengen min må jeg balansere mot hva forsvarssjefen mener er riktig, sett opp mot resten av Forsvaret. Jeg verken kan, vil eller skal enøyd tenke heimevern. Jeg må bidra til at Forsvaret som helhet fungerer.

– Ville HV vært tjent med å ha et lavere antall i områdestrukturen, med folk som er mer dedikert?

– Det er et politisk spørsmål, men jeg mener ærlig og oppriktig, sett med militære øyne, at dagens omfang er riktig, med tanke på hva nasjonen trenger volummessig. Jeg drister meg til å si at Heimevernet er fundamentet i Forsvaret. Fjerner du Heimevernet, så tar du en høy risiko, militært sett. Det er så enkelt som at vi har det forsvaret som nasjonen er villig til å betale for.

– Som offiser har du da to muligheter: enten akseptere du det og skaper det beste forsvaret du kan med de midlene du har, eller så må du finne deg noe annet å gjøre, mener Raabye.

Et av mantraene hans, er at det viktigste er å være forberedt på at det usannsynlige kan bli sannsynlig. Det er det Heimevernet øver på.

– Det usannsynlige skjedde 22. juli 2011 og det skjedde igjen i juli i år. Det er mye Heimevernet kunne gjort bedre 22. juli, det vet jeg. Men vi lærer av det, og da terrortrusselen kom i sommer, fikk vi testet beredskapen vår. Vi så at systemet fungerer, selv om det ikke ble behov for å hente noen inn denne gangen. ➔

1 TØFFING
➔ Minni på ett år sjarmerer både generalinspektøren og andre hun møter. Det milde utseendet til tross, hun er tøffere enn hun ser ut.

2 SJEFEN
➔ Målbevisst, tydelig og klar – noen stikkord som gjerne kommer når det er snakk om generalinspektør for Heimevernet, Tor Rune Raabye.

«Det viktigste er å være forberedt på at det usannsynlige kan bli sannsynlig.»

TI KJAPPE:

NORD- ELLER SØR-
NORGE? Nord-Norge.

ØL ELLER VIN? Vin,
helst rød.

STOR FEST MED DINE
100 NÆRMESTE
VENNER ELLER EN
PRIVAT MIDDAG MED
MAKS SEKS PERSONER
RUNDT BORDET? Privat
middag.

HVA FÅR DEG TIL Å LE?
Komiserien "Two and a
half men" (mens Charlie
Sheen var med).

HVA FÅR DEG TIL Å
GRÅTE? Barn som lider,
som er alvorlig syke.

NÅR SLAPPER DU AV
– OG MED HVEM? Med
Ann Kristin, når vi sitter
i hver vår godstol med
et glass vin.

YNDLINGSSYSSEL?
Trening, det gir meg
fred i sjelen.

HVILKEN FILM SÅ DU
SIST PÅ KINO? Den
tredje Jason Bourne-fil-
men. Ja, det er en stund
siden.

HVILKEN BOK LESTE
DU SIST? Biografien til
Jens Chr. Hauge.

HVILKEN PERSON
I KRIGSHISTORIEN
SKULLE DU GJERNE
HA MØTT? General
Carl Fleischer. Han var
antakelig den mest
fremragende militære
leder Norge har hatt.
Han hadde mot, inte-
gritet, vilje og
lederevne. Hans måte
å være sjef på er noe
mange kan lære av.

- Selv om terrortrusler er en politisak, er det både viktig og riktig at politiet samarbeider med oss. Heimevernet kan spille en viktig rolle i slike situa- sjoner – vi er lokale, tilgjengelige og trent for denne type situasjoner, det gjelder særlig innsatsstyrke- ne. Så vi må være forberedt på tettere samarbeid framover.

Åpenhet og dialog også internt er noe «nye» GIHV har invitert til siden han tiltrådte stillingen. Sosiale medier er blitt en yndet plattform for direkte, digital kontakt med folk som er interessert i HV, enten de er innenfor eller utenfor. Daglig, gjerne på vei mellom møter, oppdaterer han Facebook-siden sin (som har rundt 1300 følgere), han twitrer og legger ut bilder på Instagram. Han har til og med en profil på Snapchat. Den intense aktiviteten i de sosiale mediene er imid- lertid av relativt ny karakter – det er ikke lenge siden generalmajoren mente at sosiale medier ikke var noe for ham. Så hva skjedde?

– Jeg hadde en prat med kommunikasjonssjefen i Heimevernet, som fortalte meg at 90 prosent av dem mellom 15 og 20 år i stor grad får nyheter via Facebook. Det samme gjelder for 60 prosent av dem mellom 20 og 40. Da gikk det opp en lyspære for meg, jeg skjønnte at dette var en arena vi måtte være til stede på – og jeg etablerte en profil på Facebook, uten å klarere det med noen i ledelsen først. Av dem har jeg for øvrig bare fått ros. Jeg er bevisst på at jeg aldri skriver om graderte forhold, politiske problem- stillinger eller andre forsvarsgrener. Noen ganger smetter jeg inn noen fromme ønsker som at det er viktig med best mulig utstyr til soldatene, ønske om kamuflasjeuniformer og andre små stikkpiller. Skulle jeg bevege meg ut på tynn is, får jeg rimelig kjapp beskjed fra Forsvarets sikkerhetsavdeling, sier han med glimt i øyet og et smil i munnviken.

Generalinspektøren mener at det å være synlig på sosiale medier, på rekruttskoler og i andre fora, også bidrar til å høyne Heimevernets status. Han har registrert en økende interesse for Heimevernet blant andre yrkesoffiserer, blant annet i Hæren. – Tidligere er nok Heimevernet blitt sett på som en karrieremessig bakevje. Dette endrer seg nå. At en

nestkommanderende i spesialstyrkene søker seg til stillingen som distriktssjef i Heimevernet er bevis på det. Det er et sterkt signal. Dessuten tror jeg at Hei- mevernet, etter hvert som vi dreier Forsvarets fokus mot det nasjonale, vil få en synligere og tydeligere posisjon og oppgave i samfunnet. Det å promotere Heimevernet er en viktig oppgave for meg. Og da er sosiale medier gode å ha.

Samboeren til Raabye er, ifølge ham selv, ikke alltid like fornøyd med tidsbruken hans på Facebook. Det hun imidlertid kan glede seg over, er at han etterstre- ber å ha kveldene hjemme. – Jeg kunne fint jobbet og reist døgnet rundt i stillin- gen som GIHV, men det gjør jeg ikke. Jeg prioriterer å ta tidlige morgenfly ut og sene ettermiddagsfly hjem igjen, slik at jeg får kveldene hjemme og kan være sammen med samboeren min. Når jeg er på Elverum, så jobber jeg mye – og bor på hybel. Jeg er så heldig at jeg har en rasende dyktig stabssjef som tar de daglige oppgavene, slik at jeg kan være mest mulig utadrettet.

– Du har en svært tett timeplan på dagtid, og du trener fire til seks ganger i uken. Hvordan rekker du over alt?

– For min del handler det om personlig disiplin og prioritering. Det å kunne delegere, samt å være på rett sted til rett tid – og ikke for lenge av gangen. Men jeg er ingen supermann på dette, jeg er mer imponert over mødre som greier å sortere tiden sin og jobber, følger opp barn, hus, fritidsaktiviteter og det hele. Jeg har jo ikke barn.

– Apropos det. Du har, som du sier, ingen barn.

– Nei. Det har vært et valg. Jeg har alltid vært fasci- nert av småbarn, men usikker på om jeg ville ha det selv, og dermed valgt det bort. Og samboeren min Ann Kristin har det samme synet. Det har ikke vært noe savn. Og bare for å ha sagt det med en gang: Hun- dene er ikke en kompensasjon for barn. De er ikke barn, og vi behandler dem heller ikke som det.

Hundene det er snakk om, er ikke av den barske

typen – som man kanskje kunne forventet av en yrkesoffiser. Nei, det dreier seg om den lille hvite, pelsrike bichon frisé-rasen, som samboeren aler opp. Mest for moro skyld, men også som et utslag av kon- kurranseinstinkt – de fem hundene som bor i parets hus på Stabekk deltar jevnlig i utstillinger.

– De er champion-hunder, ja. Det er Ann Kristin som kjører showet, jeg er bare hjelpemann og assistent. Men det er morsomt, og hunderasen er langt tøffere enn den ser ut. En bichon frisé kan glatt gå halvannen mil, bakse i dyp snø i en time og fortsette å gå. Den er ingen putehund, selv om den visstnok skal ha blitt brukt som det ved det franske hoffet, forteller Raabye – som ikke har problemer med å forstå at folk syns det er morsomt, og ikke så veldig macho, når han kommer med en eller flere av de små hvite på slep.

Mer macho er interessen hans for biler og krigshisto- rie. Sistnevnte har han omtrent i blodet, med krigs- helten Torstein Raaby som onkel. Kunne han egentlig valgt noe annet enn en militær karriere?

– Joda, jeg kunne nok det. Da jeg skulle avtjene verne- plikten, var jeg i ferd med å ta jus. Men Forsvaret

slukte meg raskt – og det var nok det rette valget. Jeg ville blitt en dårlig jurist.

– Hva er det Forsvaret gir deg, da?

– Det sterke fellesskapet. Sammensveisingen under et skarpt oppdrag. Samhørigheten i å tjene et høyere formål, noe som er større enn en selv. Og et kollegi- um av ekstremt kompetente og flinke medarbeidere som vil det beste. Det er fantastisk givende å jobbe i Forsvaret, og jeg er blitt enda mer engasjert i For- svaret etter at jeg ble GIHV.

– Hva gjør man etter å ha vært GIHV?

– Jeg går av ved 60 år, men jeg slutter ikke å jobbe for det. Da er jeg klar for en lederjobb i det sivile. Tror jeg har en rimelig grei ballast å flyte på, alderen til tross.

- Men før den tid vil jeg bruke all min profesjonelle tid på å gjøre Heimevernet best mulig, innenfor de rammene vi har til enhver tid. Så får andre vurdere om jeg lykkes. ●

VISER MUSKLER

➔ Tor Rune Raabye trener mye – gjerne fire til seks ganger i uken. Han ville trolig passert de fysiske testene på sesjon med glans.

ARKIVFOTO MARIUS KANIEWSKI

LEDERSKAP

HV-OMRÅDET SOM PRESTASJONGRUPPE

Siden jeg kom til Heimevernet for over 20 år siden har det eneste permanente elementet vært omstilling, og hovedbrytingen kom nok for cirka 10 år siden da valgspåket ble endret fra «Overalt alltid» til «Verner, vokter, virker». Denne endringen representerte ikke bare en endring av valgspåk, men på godt og vondt en helt ny måte å tenke på for alle oss i Heimevernet.

TEKST FØRSTELEKTOR TERJE ØIEN THOMSEN

TERJE ØIEN THOMSEN

→ Terje Øien Thomsen (1967) har vært tilknyttet Heimevernet siden 1989 i tjenestestillinger på alle nivå fra tropp, område og til avsnitt. De siste 10 år som områdesjef. Han har tidligere arbeidet med omstillingen i Forsvaret. I 1997 leverte han avhandlingen «Mer kunnskap til flere? - omstilling og kompetanseutvikling i Forsvaret». I tillegg har han gjennom sin stilling som førstelektor i pedagogikk ved Høgskolen i Harstad blant annet vært fagansvarlig for utvikling av to av Forsvarets ledelsesprogrammer på høgskolenivå.

Med utgangspunkt i et historisk tilbakeblikk skal jeg trekke noen linjer til «dagens» heimevern for å se på hvordan vi lykkes, og hva som skal til for å lykkes enda bedre.

VAR ALT BEDRE FØR? Tidligere representerte Heimevernet kuppberedskapen i Norge. Under den kalde krigen var vårt hovedoppdrag å sikre oppsettingen til de øvrige forsvarsgreinene.

På 80- og 90- tallet hadde Heimevernet store ressurser. Årlige 5-dagers treninger og områdene var fylt opp til siste mann, men doktrinen vi levde etter var at enten så var det krig eller så var det fred. Livet var på mange måter mye enklere da; var det krig skulle vi forberede oss på et skarpt angrep av en militær motstander, men hvis det var fred – så skulle vi være hjemme.

Situasjonen de siste 10 – 15 årene har imidlertid vært preget av at HV har fått et mye breiere hjemmelsgrunnlag, og nå blir brukt på langt andre måter enn tidligere. Organisasjonen preges nok av at ting har utviklet seg i rykk og napp, og at neppe alle deler av Heimevernet kan sies å ha gått i takt – i alle fall ikke i samme takt.

HVA NÅ? – OM Å FØLE SEG TRYGG! Som områdesjef har jeg flere ganger hatt ansvar for større, og til tider ganske komplekse vakt- og sikringsoppdrag. Dette er

i tråd med den nye sikkerhetssituasjonen og er noe som også gjenspeiler det nye Heimevernet – men vi sender fremdeles mannskapet ut på skarpe sikringsoppdrag uten sikkerhetsutstyr som eksempelvis skuddsikker vest. Det var greit å gjøre dette før, fordi hvis noen da nærmet seg vaktposten uten å ha noe der å gjøre, så kunne målet tas ut – som vi alle vet er det ikke lengre den virkeligheten vi opererer i. Troverdigheten i forhold til hvordan vi ivaretar soldatenes sikkerhet er derfor en av mine hovedbekymringer i forhold til området som prestasjonsgruppe.

HVA NÅ? – OM Å HA DE RETTE MAKTMIDLER! Da jeg startet i Heimevernet var avdelingsvåpen som rekylfri kanon og maskingevær sammen med AG3 bærebjelken i oppdragsløsning. I dag, hvor vi gjerne opererer i fredstid er ikke dette like naturlige valg – men vi har ikke andre maktmidler. De «verktøy» jeg savner å ha tilgjengelig er de som populært omtales som «mindre dødelige våpen» (eksempelvis pepper spray og kølle) – med disse ville vi disponert noen maktmidler mellom bare å prate og bruk av AG3 og dets like.

DET VIKTIGSTE ER LIKEVEL SOLDATEN. Den viktigste ressursen vi har er likevel soldaten, uten soldaten kan vi ha så gode planer som vi bare vil – men behovet for høvding er sterkt redusert uten indianere. Heimevernets største aktiva er uten tvil den totale kompetansen til mannskaper og befal →

ARKIVFOTO KNUT WESTAD

– der det skorter på militær opplæring, suppleres dette gjerne med nyttig sivil kompetanse.Gjennom «det nye» Forsvarets personellbehov kalles det inn så få mannskaper at det ikke holder til å etterfylle områdene, men det er likevel ikke til å stikke under en stol at de mannskapene som nå overføres til Heimevernet er av en helt annen kaliber enn mye av det som kom tidligere – problemet er bare at de er for få.

De aller fleste «nye» mannskaper som nå kommer har både opplæring i bruk av «mindre dødelige våpen» og har et naturlig forhold til verneutstyr som ikke finnes i vår organisasjon – det ville derfor ikke kreve veldig mye ekstra trening for å implementere dette, men det ville gjort underverker for den enkelte både hva angår å føle seg trygg, og å ha en følelse av å gjøre en jobb med riktige maktmidler.

TRENING – EN AKILLESHÆL. De siste årene har vi endret hovedfokus fra utdanning av enkeltmann til oppdragsbasert utdanning i lag og tropp. Gitt de begrensede rammer vi har til trening, tror jeg dette har vært en riktig vei å gå.

Det er viktig at mannskapet har sine enkeltmannsferdigheter, og disse må være bra nok – men med bare å fokusere på disse blir vi aldri i stand til å løse oppdrag.

Tidligere sa man at uten grunnmur ville huset rase – en god metafor, men grunnmuren kan godt være av betong; vi trenger ikke bruke granitt alle plasser. Vi må også huske på at mannskapene allerede har fått grunnmuren i sin grunnutdanning, og det er

egentlig bare snakk om at vi trenger et minimum av vedlikehold; det er tross alt noe annet å male et hus enn å bygge et nytt.

Det rammeverket området trenger å fokusere treningene sine i forhold til er etter min mening oppdragsløsning med bruk av tilstrekkelig sikkerhetsutstyr, og med et større utvalgt av tilgjengelige maktmidler.

HVOR MYE TRENING TRENGES? I Douglas Adams’ skjønnlitterære verk «Haikerens guide til galaksen» stilles spørsmålet om hva svaret på spørsmålet om livet, universet og alt mulig er – og svaret er 42!

Svaret på hvor mye trening en trenger avhenger av en rekke faktorer; hvor godt trent mannskap og befal er og hvor komplekst oppdraget er og blir for meg to hovedknagger – et godt trent område med et lite komplekst oppdrag trenger ikke all verdens trening, mens et svakere område med et mer komplekst oppdrag nødvendigvis vil trenger noe mer – selv om svaret på alle spørsmål om livet, universet og alt mulig annet ifølge Adams skal være 42 – er det ikke sikkert at det er fasiten for hele Heimevernet. Det er ikke sånn at lykken for alle områder er 5 dagers årlig trening for mannskaper og 7 for befal – men det er viktig at området møtes årlig, og at befalet er nok trent til å lede løsning av mulige oppdrag!

HVA SÅ MED OMRÅDET SOM PRESTASJONGRUPPE? Ett oppdatert befalskorps er, etter mannskaper som finner tjenesten meningsfull, det største aktive en områdesjef kan ha.

Befalskorpset må være oppdatert i forhold til militære ferdigheter som trenges for å lede løsning av oppdrag, og i forhold til menneskelige egenskaper som er avgjørende for å kjenne det øvrige befalet og sitt eget mannskap.

Det området jeg er sjef for ligger i en middels stor by, og det er ikke sånn at «alle i bygda kjenner hverandre». Da blir det desto viktigere at befalet systematisk kan bruke tid i forbindelse med årets trening eller annen oppdragsløsning til å bli bedre kjent med sine mannskaper (og at mannskapene kan bli bedre kjent med befalet og hverandre). Det at vi vet litt om hverandre, og kjenner litt til hverandres interesser og liv gjør at vi får økt gjensidig tillit til hverandre. Det å ha kjennskap til hva som «bor» i den enkelte danner også grunnlaget for å få rett mann på rett plass.

Som jeg tidligere har sagt er vi i Heimevernet så heldig at vi kan disponere mennesker med god grunnutdanning, flere har erfaring fra internasjonal tjeneste, mange har svært god sivil utdanning og de aller fleste har også god kompetanse fra livets skole.

Det er både inspirerende og utfordrende å være befal og ha i oppdrag å lede en slik enhet. Det vil alltid være noen som kan ting bedre enn befalet – og i min jobb som områdesjef er det viktigste jeg kan gjøre å ha kontroll på de som har kontroll. Min jobb er å være dirigent, ikke den beste musikeren på ethvert instrument, men jeg må på lik linje med alle andre befal i området vite hva som «bor» i den enkelte og utnytte dens sterke sider,

samtidig som vi må prøve å skjerme (og utvikle) de mer svake sidene.

Gjennom flere skarpe oppdrag de siste årene ser jeg at mannskaper og soldater får en helt annen motivasjon til å gjøre en utmerket jobb når det er alvor – skarpe skudd og gule armbind gjør noe med mentaliteten i avdelingen. Når det er alvor er vi også alvorlig, og neste gang når vi trener er det også noe vi er motivert til fordi vi vet at neste gang vi møtes så skal vi kanskje ut på nok et virkelig oppdrag. Dette er en god følelse som jeg har vært så heldig å få kjenne på flere ganger – under vår siste skarpe oppdragsløsning som var et komplekst vaktoppdrag som gikk over noe tid, uttalte vår militære oppdragsgiver at han hadde vært svært skeptisk til å gi denne type oppdrag til Heimevernet, men at han for fremtiden ville sette som forutsetning å få tildelt heimevern ved tilsvarende oppdrag.

Å få et område til å prestere handler ikke bare om grad og ansiennitet, men like mye om å være troverdig i forhold til både utdannelse av området, kjennskap til befal og mannskaper samt ledelse under oppdragsløsning. Det handler om å tørre å gi befalet rammer for å løse et oppdrag og stole på at deres kompetanse er tilstrekkelig for å gjøre dette i forvisning om at de kommer til meg som leder dersom de trenger støtte eller møter på kvist. ●

UTLAND

MIL ETTER MIL

I midten av juli hvert år arrangeres den verdenskjente Nijmegenmarsjen. Blant 46 000 deltakere finnes flere hundre norske militære som velger å bruke sommeren på å utsette kroppen for en enorm prøvelse. Noen går for første gang, mens andre har fullført en rekke ganger.

TEKST OG FOTO MARIUS KANIEWSKI

FINN FOSSMARK

→ 63 år gamle Finn Fossmark fra Stanghelle utenfor Bergen fullførte Nijmegenmarsjen for 39. gang. Veteranen har lang fartstid i Heimevernet etter at han startet som frivillig på slutten av 60-tallet.

En av veteranene i år var Finn Fossmark fra Stanghelle utenfor Bergen. Vestlendingen startet sin karriere i Heimevernet som frivillig i 1968 og har som yrkesoffiser vært delaktig innen sambandsfaget de siste 40 årene. 63-åringen har brukt over halvparten av somrene i sitt liv på brostein, jordveier og asfalt i den nederlandske byen.

ETT MÅL. Sett bort fra folkelivet som av mange blir sammenlignet med 17. mai ganger fire, er det å ha noe å trene mot veldig viktig. – Det er et stort mål å trene mot marsjen, men det er alltid like deilig hver gang jeg klarer det. Man konkurrerer ikke mot noen andre enn sin egen kropp, forklarer Fossmark.

Blant flere uforglemmelige øyeblikk trekker den spreke 63-åringen frem første passering av mål-linjen. – Den gangen gikk vi i tropp. Det kreves mye mer enn å gå individuelt. Da må man legge opp en

helt annen trening og alle må være motiverte, understreker veteranen.

TRIST AVSLUTNING. Årets marsj endte opp med en avslutning utenom den vanlige. Etter nedskytingen av et passasjerfly over Ukraina hvor flesteparten var nederlandske statsborgere, valgte arrangøren å dempe feiringen i byen. Det ble også holdt minneseremonier flere steder, noe også militærleiren Heumensoord var med på. Dette er stedet hvor de militære deltakerne bor under marsjen hvert år og leiren huser over 5000 soldater fra over 20 nasjoner.

HV-ANSVAR. HV-02 hadde i år som så mange år tidligere ansvar for de litt over 400 militære som gikk. Oslo-distriktet stilte med leger, fysioterapeuter og sanitetspersonell for å kunne hjelpe de mange marsjerende. Stabssjef Mikael Smevik forteller at tilbakemeldingene i år har vært svært positive, både fra de marsjerende og arrangøren. ●

FRA INNSIDEN

DEN LANGE VEIEN TIL TOPPEN

“For tredje gang i karrieren kunne jeg entre øverste trinn på pallen i militært Norgesmesterskap. Aldri har veien til toppen føltes lengre og aldri før har følelsen av at hardt arbeid lønner seg vært sterkere.”

TEKST NILS BERNT RINDE FOTO TORE ELLINGSEN

1 BRØDRE

→ Nils Bernt Rinde får en god klem av broren Leif etter anvisningen og det ble klart at Nils Bernt vant militært NM.

2 BEVEGET

→ En tydelig beveget militær norgesmester.

3 VINNERPALLEN

→ Militært NM i AG3
1. plass: Nils Bernt Rinde.
2. plass: Leif Rinde.
3. plass: Jo Ivar Løvseth.

4 VANDREPOKAL

→ Pokalen er ferdig med vandringen og skal nå stå fast hos Nils Bernt.

MILITÆRT NM I GEVÆRSKYTING

→ Skytekonkurranse med lange tradisjoner for alle Forsvarets styrker. Før arrangert i forskjellige militærleire spredt i kongeriket. Siden 2007 lagt inn som egen konkurranse i forkant av Lands-skytterstevnet. To klasser; AG3 og HK416. Består av felt- og baneskyting, i tillegg til felthurtigskyting og skyting om oberst Georg Stangs minne-medalje. De ti med lavest plassifering etter innledende skyting i disiplinene felt-, bane- og stangskyting kvalifiserer seg til superfinale hvor alle ti har samme utgangspunkt; den med best serie i finalen blir militær norgesmester.

LANDSSKYTTERSTEVNET

→ Ett av de desidert største idrettsarrangementer i Norge med mellom 5 000 og 7 000 individuelle deltakere. Arrangeres årlig Norge rundt. Gjennomført i Sandnes, Rogaland i år LS-arrangementet støttes betydelig av Forsvaret/Heimevernet. Blant annet gjennomfører flere hundre mannskaper årlig trening i forbindelse med arrangementet.

NILS BERNT RINDE

→Født i Farsund for 42 år siden, bosatt i Mandal. Mediesjef i Lindesnes avis Gift med Marita Tre barn, Jonas (6), David (4,5) og Mathilde (3) Områdesjef i Mandalen HV-område 08219 Aktuell: Regjerende militær norgesmester i geværskyting, samt vinner av oberst Georg Stangs minnemedalje for femte gang. Bare én person har flere seire i denne skytingen enn Rinde gjennom dens 102-årige historie.

Hadde noen sagt til meg: «I år vinner du, Nils Bernt!» Da hadde jeg i beste fall stemplet dem som tullinger, eller tatt det som en fornærmelse.

Hvorfor det?

Vi får skru tiden tilbake åtte måneder. 21. desember 2013: Det som skulle være en hyggelig avslutning på jaktseasonen var nær å ende fatalt, da ATVen jeg var passasjer på kjørte av den sleipe traktorveien i skogene ikke langt fra der jeg bor. Jeg husker vi gikk over kanten. Så ble det svart.

Jeg våknet av en brannmann som stod over meg og skulle løfte meg løs. Det gjorde ufattelig vondt. «Vondt, venstre side», hvisket jeg. Så ble det svart igjen.

Da jeg våknet til liv i sykesengen neste morgen, fikk jeg forklaringen: Det endte med doningen halvveis over meg, punktert lungepose, ribbensbrudd og knusningsbrudd i venstre skulder.

– Vi skal forsøke å skru sammen(!) skulderen din, ellers blir det protese, sa legen. Protese ville bety slutten for skytekarrieren.

Det var vanskelig å synke inn i mørket igjen, der jeg lå på operasjonsbordet og kjente narkosen begynne å virke. Kirurgen gjorde en stor innsats, og lappet sammen skulderen med 13 skruer og en skinne. «Så får vi se om det virker, men jeg tror det. Resten er opp til deg», sa legen.

Det ble sju lange dager på sykehuset, og ikke den julefeiringen jeg hadde sett for meg. En får god tid til å tenke, der man ligger alene i julenatten. Men midt oppi situasjonen var jeg takknemlig; takknemlig over ikke å gjøre tre små farløse, og ikke var jeg lam heller.

28. desember fikk jeg reise hjem.

Så startet opptreningen. Mye opptrening. For bevegelse og styrke i armen var borte. Tre dager i uken bar det til manuellterapeut for mobilisering, og like mange dager gjennomførte jeg øvelser for å ta tilbake mest mulig bevegelse og styrke.

Skytesesongen var i gang for fullt, og mine gode venner i HV-08 var for lengst i gang med sitt løp mot militært NM. Jeg tok utfordringen i mai å bli med på stevne. Det ble en nedtur; armen hadde ikke nok utslag til at jeg kunne holde på forskjeftet – jeg måtte holde bak magasinet. Det følte som jeg like gjerne kunne skutt stående...

Det ble første og siste banestevne før Mil NM. Men jeg ga ikke opp håpet. En indre kraft ga meg næring til å trene fysisk videre. Manuellterapeuten likte det han så.

Men det var langt fra godt nok til å kunne skyte. Jeg var utålmodig – vel vitende at Mil NM-toget gikk 31. juli. Der hadde jeg et inderlig ønske om å være med. For det var nettopp på Vatnebanen i Sandnes for 20 år siden Stang-eventyret startet for meg og min AG3. Et eventyr som har fått folk til å forstå at Forsvarets AG3 er et ypperlig arbeidsverktøy som egner seg til mer enn kortholdsskyting.

Juni kom og forsvant. Første lørdagen i juli satte

jeg deadline for meg selv: «Får jeg ikke hånda fram nå, så blir jeg stående igjen på perrongen og lar Mil NM-toget reise uten meg om bord». Det gikk – på millimeteren.

Men det var for sent for mengdetrening, for nå handlet alt om å skynde seg sakte. Ikke ta ut overskudd, ikke fokusere på det en ikke makter, men perfeksjonere mest mulig. Som en tilårskommen sirkushest som kjenner lukten av manesjen, kjente jeg iveren etter å prestere. Og det gikk veien – langt over forventningene.

«Han må ha en vinnnerskalle», hørte jeg ekspertkommentatoren meddele før stangfinalen. Det har jeg aldri tenkt over, men han har nok et poeng. Alle som når målene sine har nok et inderlig ønske og gjennomføringskraft som må til, sammen med en stor porsjon hell og gode folk rundt seg.

Aldri har veien til mål vært lengre. Aldri har mest-ringsfølelsen vært bedre. At min bror, Leif jr, ble nest best i Mil NM sørget for at årets Mil NM-eventyr fikk dobbelt lykkelig slutt! ●

SKARPT OPPDRAG

ER DU KLAR TIL Å ÅPNE ILD MOT ET ANNET MENNESKE?

10. august kom et amerikansk skip til Norge. Det var fullastet med materiell som skal forhåndslagres i fjellene i Trøndelag. Styrkebeskyttelse av operasjonen stod HV-12 for, noe som innebærer bruk av skarp ammunisjon.

TEKST OG FOTO ROLF K. YTTERSTAD

Når du som soldat får et oppdrag, og samtidig utlevert skarp ammunisjon, ligger det implisitt i dette at du kan komme i en situasjon der du må åpne ild mot et annet menneske. Hva gjør det med de som gjennomfører styrkebeskyttelsen? Hvilke tanker går gjennom hodet på soldaten i et HV-område som er med på en operasjon som denne? Vi tok oss en prat med Kjell A. Vikan.

HV-bladet: Hvordan er den mentale beredskapen din. Tenker du mye på at du er på et oppdrag med skarp ammunisjon, der du kan risikere å skyte et annet menneske?

Kjell A. Vikan, HV-12207, plansjef ved Statskog sitt hovedkontor: -Det er klart at jeg tenker litt på akkurat det, men samtidig må vi huske på å ikke overdramatisere. Det er tross alt fred i landet. Før oppdraget har vi et møte der vi får vår ordre, får en trusselvurdering, ledes inn i situasjonen og satt inn i oppdraget. Jeg tenker ikke spesielt på at vi går med skarp ammunisjon, for det er helt nødvendig for å løse oppdrag. Vi skal drive adgangskontroll for et begrenset militært område og kun slippe inn personell som står på en adgangliste. De som ikke står på denne lista avklares og eventuelt avvises. Bruk av våpen er siste utvei. Vi vet hvordan vi skal bruke det og vi er trent til å bruke det.

-Samtidig tenker vi på om vi er raske nok til å beskytte oss selv med våpenbruk dersom en skarp situasjon skulle oppstå. Samtidig så har vi jo trent på dette. På ildhåndgrep og det å reagere fort nok. Det jeg mener

er viktigst er om du er god til å vurdere trusselen der og da. Kan vi snakke med folk? Kan vi unngå å eskalere en situasjon? Hvordan formulere oss, lese situasjonen tidlig nok, slik at vi unngår at det smeller. Det er der vi skal være gode! Å holde uvedkommende ting unna er en viktig del av jobben, samtidig som vi opptrer høflig og vennlig.

-Vi snakker oss i mellom om nødverge og våpenbruk. Vi kan ikke åpne ild mot noen med mindre det brukes våpen mot oss. Føler du deg truet med våpen kan du forsvare deg. Vi har vært en del på filmskytebanen og trent på slike situasjoner. Selv har jeg vært i innsatsstyrken hvor vi var mye på filmskytebanen. Vi har gode skuespillere i HV som vi øver på å takle vanskelige situasjoner sammen med, både på og utenfor skytebanen. Pulsen stiger uansett, så lenge det er godt spill. Det er god trening! Vi er jo en objektsikringstropp, og som navnet sier, hvor vi trener mye på å sikre vitale deler av et objekt og styrkebeskyttelse. Sånn som vi gjør her. Vi er ganske så rutinerte.

Føler du deg trygg når du er på post på et objekt som dette der amerikansk materiell for millioner står oppstilt?

-Vi har heldigvis fått mer og mer fokus på makkertjeneste. Jeg sier heldigvis, fordi det er med på å gi trygghet. Du og makkeren blir samkjørt. Du har en som sikrer deg og passer på deg. Spesielt tett opp i folk mener jeg det er viktig, fordi det reduserer engstelsen som uansett vil være der i en situasjon. Sammen med en som passer ryggen din vil du opptre med stør-

re selvsikkerhet, bedre og mer adekvat i en gitt situasjon. Det fungerer godt, opplever jeg, og jeg er meget godt fornøyd med at det har fått større fokus hos oss.

-Når det gjelder det å føle seg trygg, så er treningen og rutinen også med på å bygge opp denne. Samtidig så har vi postinstrukser som sier hva vi skal passe på og hvordan, noe som også er med på å opprettholde en mental beredskap. Du vet, vi har begrenset politimyndighet på militært område. Stjeles noe herfra, blir det en politisak. Vi skal blant annet forhindre tyveri, men da uten bruk av våpen.

Er det å risikere å ta liv noe dere snakker om?

-Jeg må nesten si nei. Det har ikke vært et tema som vi diskuterer på forhånd. Vi har mer fokus på, og er gode på, Rules Of Engagement (ROE, engasjementsregler), hvordan opptre i forskjellige situasjoner og den biten der. Og i verste fall bruk av nødverge. Vi kan risikere å skade noen og ta liv, men husk nå på at vi har flere nivåer en situasjon kan eskalere gjennom. Fra stemmebruk, kroppsspråk, ladegrep og vi kan som siste utvei løse varselskudd for å vise at vi mener alvor dersom situasjonen krever det. Vi vil jo alltid tilstrebe å ikke ta liv. Samtidig, for min egen del, så tenker jeg på ulike scenarier jeg kan havne i. Åpner vi ild, så er det politietterforskning uansett, i fredstid.

Føler du/dere at dere er godt nok trent til denne typen oppdrag? Er det et tema blant soldater og befal?

-Ja. Noen vil nok diskutere det og mene vi kunne eller burde vært bedre trent, men jeg mener vi er gode nok. Jeg tenker da på hvis det oppstår alvorlige situasjoner, så takler vi det. Det blir nok litt som en trafikkulykke, du vet ikke hvordan du reagerer før du har havnet i en, men da er det desto viktigere å ha drillet det grunnleggende godt inn på forhånd. Herunder de respektive ildhåndgrepene, hvor du har magazine-ne i riggen. Og så videre. Noe av det viktigste er uansett høflig og korrekt opptreden overfor publikum, for vi befinner oss tross alt i det offentlige rom. Gjerne være litt hobbypsykolog dersom noen blir provosert av vår tilstedeværelse, for de skal ikke inn her, uansett. Det er derfor vi har adgangskontroll.

Opplever du en følelse av spenning, redsel eller andre følelser under et oppdrag som dette?

-Jeg får ikke samme spenningen som en som er på vakt i en operasjon utenlands, for eksempel. Jeg har vært her i snart en måned. Da setter rutinen inn, det er fredstid og vi har et oppdrag som går på at operasjonen ikke skal forstyrres. Garderen er oppe allikevel, og noen spenninger har du uansett når du er på vakt. Jeg føler at selv om det på mange måter går rutine ➞

VAKTSOLDAT

➞ Kjell A. Vikan følger med når en Abrams stridsvogn ruller i land. Av sikkerhetsmessige årsaker bruker soldatene som går vakt i området der ammunisjonen lastes i land, hagle i stedet for AG 3/HK 416. Det er lite ønskelig at ammunisjonskontainerne skal risikere å bli truffet av skudd fra et av disse dersom en situasjon skulle oppstå.

i dette, så har vi allikevel en fysisk og mental beredskap på at noe kan skje. For uforutsette ting kan skje, uten at jeg ønsker å gå i detalj på hva disse er.

Hvor mange ganger har du vært med på oppdrag i forbindelse med vakt og sikring av utstyr til og fra fjellagrene i Trøndelag?

-Dette er vel fjerde gangen jeg er med på Hammernesodden der skipene ankommer for å laste og losse utstyr.

Du er med under store deler av operasjonen som utenom klargjøring og ettarbeid gikk i perioden 10. til 20. august. Alle som deltar er med på frivillig basis. Hvorfor er du med frivillig til dette over så lang tid?

-Jeg er med hele perioden, men er på og av. Inn på sivil jobb, og så tilbake til objektet når det passer. Totalt cirka 12 døgn. Jeg jobber vanligvis mellom klokken 0800 og 1600, men nå også med dette i operasjonsperioden. Jeg gjør dette frivillig av flere grunner. Hvis noen ikke stiller, blir avdelingen uansett innkalt til å løse oppdrag. For at HV skal løse dette best mulig, er det best at motiverte og trente folk er med. Det er også et godt samhold oss soldater i mellom. For min arbeidsgiver er det viktig at den daglige jobben også blir ivarettatt på en ordentlig måte. Hadde jeg ikke klart det, ville det blitt vakt en kortere periode. Jeg har jobbet kveld/netter begge plasser for å få det hele til å gå opp. Vi har også med folk som til vanlig jobber på plattform, men som er med når de er i land, samt gårdbrukere som er med noen dager her, så jobb på gården

noen dager, og så tilbake til hit. Flexibilitet er nøkkelen for å få det hele til å gå opp.

- Vi gjør en oppgave for HV her, og det er viktig at vi fremstår bra, gjør en god jobb, og dermed er med på å bygge omdømmet vårt. Det er ikke til å legge skjul på, særlig hvis du ser i sosiale medier, at det står tidvis mye negativt om HV. Jeg mener HV blir stadig bedre og bedre, og mer og mer operative. Dette må vi være med på å synliggjøre.

Hva er din motivasjon for å stille opp?

-Det er vel samholdet i området og troppen. Det er fint å bygge relasjoner ut over de obligatoriske dagene. Møter vi opp litt oftere, er det lettere å holde motivasjonen oppe når vi møter til de årlige treningene. Mange får høre at det går godt når vi er ute frivillig, at vi løser oppdraget vårt bra og får brukt treningen vår fornuftig, så sprer det seg at det vi driver med under trening faktisk er nyttig.

-Når det gjelder den avdelingen du er en del av, der er man avhengig av å ha med alle under trening dersom de også skal være med i en skarp situasjon. Er du utrent, kan du fort bli en belastning for laget og troppen din dersom det smeller. Klar-til-strid-driller, for eksempel på filmskytebanen, der ser du ofte hvem som ikke er fortrolig med å drive skarpt. Disse må trenes mer. Gjennom oppdrag som det vi har hatt nå, blir vi enda bedre kjent, jobber bedre sammen og lærer oss å stole på de andre i avdelingen vår. ●

WAXWING

→ Vaktholdet til vanns sørget HV-12 sin innsatsstyrke sjø, Waxwing, for.

– Det var disse som løste første del av sikringsoppdraget, ved at de eskorterte lasteskipet USNS Dwayne T. Williams inn Trondheimsfjorden, og at dykkerne i Waxwing klarerte kaier før fartøyet kom. Det er samvirket mellom sikringsstyrker på land og på sjø som er avgjørende for et helhetlig og godt resultat, sier sjef for HV-12, oberst Ebbe Deraas.

PANSERKJØRETØY

M1 Abrams er en amerikansk stridsvogn med 105 mm (M1) eller 120 mm kanon (M1A1 og senere), fra General Dynamics. Den kom i tjeneste i 1980 og er oppkalt etter general Creighton Abrams.

LAV-25 er et åttehjuls amfibisk pansret personellkjøretøy brukt av det amerikanske marinekorpset. Det er en variant av MOWAG Piranha, og er utstyrt med en 25 mm maskinkanon og to 7,62 mm mitraljøser. Mannskapet er på tre, og det er rom for fire infanterister.

Assault Amphibious Vehicle (AAV), offisiell betegnelse AAV-7A1 (tidligere kjent som LVT-7), er et amfibisk pansret personellkjøretøy som produseres av BAE Systems.

AAV ble først introdusert i 1972 som erstatning for LVT-5.

Fakta forhåndslagring

United States Marine Corps (USMC), sammen med det norske Forsvaret, har i lengre tid planlagt en større rullering og oppgradering av materiell i MCPP-N-lagrene i Trøndelag (Marine Corps Prepositioning Program-Norway) som ble gjennomført i august.

Cirka 350 containere med utstyr, og nesten 400 kjøretøy av forskjellig størrelse er ført inn i lagrene. Kjøretøyene inkluderer blant annet Abrams stridsvogner, bergingspanser, amfibiske kjøretøy og HMMWV, også kjent som Humvees.

Personell fra HV-12 sin innsatsstyrke Waxwing (SHV), MP-område og områdestruktur deltok på styrkebeskyttelsen av det amerikanske skipet som fraktet materiellet, samt materiellet det hadde med seg.

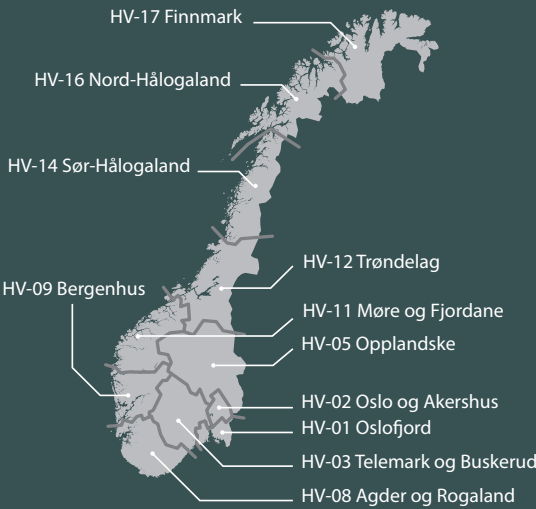
Fremskutt lagring gjør det lettere å motta støtte fra USA og USMC. Det er derfor av stor betydning at Norge, gjennom Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO), vedlikeholder og ivaretar en operativ forvaltning av lagrene. Dette parallelt med at Heimevernet sikrer operasjoner rundt lagrene, som når materiellet rulleres.

Historien viser at materiellet i lagrene er blitt brukt verden over. Blant annet i Irak og Afghanistan, og under øvelser til støtte for U.S. European Command (USEUCOM) og U.S. Africa Command (USAFRICOM). I tillegg har utstyr fra forhåndslagrene i Trøndelag blitt sendt til Russland (i 2010) da 800 skogbranner brøt ut, og som humanitær hjelp i 2011 da et jordskjelv i Tyrkia fikk 2000 bygninger til å rase sammen.

Mye av utstyret i forhåndslagrene skal fremdeles kunne hentes ut i forbindelse med humanitær- og katastrofehjelp. Selv om dette er en rutinemessig rullering og oppgradering, så er den også med på å understreke de sterke militære båndene mellom USA og Norge.

Det ble gjennomført cirka 600 trailertransporter langs veiene under operasjonen.

Det er Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) som praktisk gjennomfører mottak og kontroll, vedlikehold og lagring, samt utskiftning og oppgradering av det aktuelle materiellet.

SKARPE OPPDRAG GITT TIL HEIMEVERNET 2014

HV-01, HV-02, HV-03, HV-05, HV-08, HV-09, HV-11, HV-12, HV-14, HV-16, HV-17, HVSKS og SHV UKS - Høyner beredskap/liasonering i forbindelse med den økte terrortrusselen i uke 30 og 31.

STYRKEBESKYTTELSE

HV-12 Styrkebeskyttelse for USMC RSOI uke 8 og 11/12 i forbindelse med USMC deltagelse på øv CR-14. Styrkebeskyttelse for bytting av amerikansk materiell i sine lagre i Trøndelag fra og med uke 31 til og med 34.

HV-16 Styrkebeskyttelse under øvelse Cold Response uke 10-11-12 på Evenes flystasjon.

PARAGRAF 13-OPPDRAG

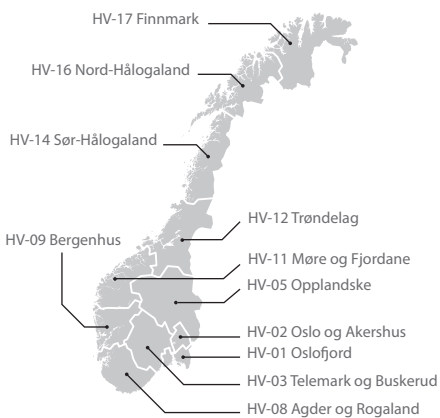
HV-09 Støtte til storbrannen på Lærdalsøyri uke 4.

HV-11 Støtte til leteaksjon på Averøy. 8. april.

HV-12 Støtte til storbrannen i Flatanger uke 5. Støtte til storbrannen på Hitra uke 6.

HV-17 Søk etter savnet person i Børselvålen uke 7.

Visste du at... Heimevernet har et fantastisk tilbud for ungdom som er interessert i Forsvaret eller kanskje vurderer en lederutdannelse i fremtiden. Les om HV-ungdommen på hv.forsvaret.no

NY SJEF FOR HV-08

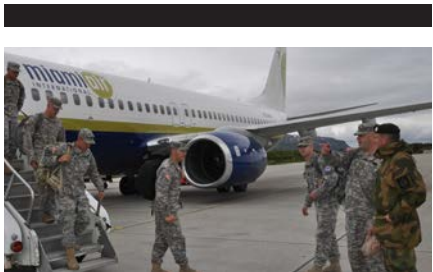
1. august ble oberst Tor Mjelstad innsatt som ny sjef for HV-08. Han etterfølger oberst Rolf C. Wold som gikk over i pensjonistenes rekke etter 13 år som sjef for Agder og Rogaland heimevernsdistrikt 08.
Foto: Tore Ellingsen

HV-GLIMT 2014

Det skjer veldig mye i Heimevernet. Her er et lite utvalg av de sakene som du kan finne på vår nettside:

hv.forsvaret.no

Gå inn på våre nettsider for å bli oppdatert om hva som skjer.

HISTORISK I FINNMARK

For første gang ble utvekslingen mellom United States National Guard (USNG) og Heimevernet (HV) gjennomført sommerstid og i Finnmark. Cirka 100 USNG-soldater deltok på utvekslingen.
Foto: Svein Sjøveian

100 PROSENT SKARP ØVELSE

Over 200 soldater fra innsatsstyrke Bjørn West deltok på skyteøvelsen på Mjølfjell skytefelt i nærheten av Voss i juni. Området gir mulighet til å bruke alle typer avdelingsvåpen, alt i fra håndvåpen til bombekastere og artilleri. Foto: Marius Kaniewski

NY SJEF FOR HV-09

Oberstløytnant Ingvar Seland ble 8. august innsatt som sjef for Bergenhus heimevernsdistrikt 09. Han etterfølger oberstløytnant Magnus Valkner, som har ledet HV-distriktet i fem år. Foto: Håvard Solem

Visste du at... over halvparten av de som fullfører førstegangstjenesten må påregne overføring til Heimevernet?

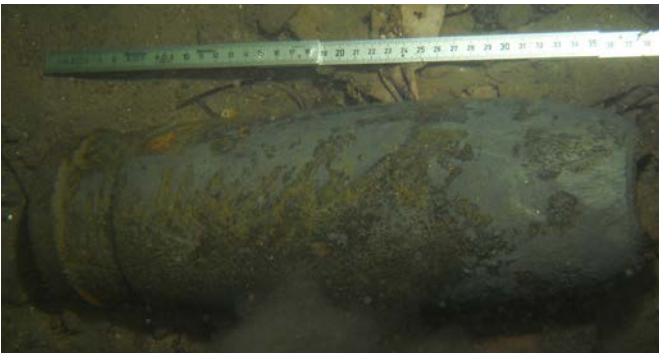
OVERLEGEN TRØNDERSEIER

I juni forsvarte ti ungdommer seiersrekken på to år i heimevernsungdommens landskonkurranse (HVULK). Trønder-ungdommen stakk av med seieren i 3 av 6 øvelser og vant en overlegen seier. Foto: Mattis Wennemo

MOBILT "HV-SYKEHUS" I ALTA

I Alta i Finnmark hadde HV-17 et traumemottak med sengeposter oppslått midt i byen. HV-17 viste frem noen av sanitetskapasitetene vi kan stille med i kriser.
Foto: Trond Einar Persen

FANT SKARP GRANAT I OSLOFJORDEN

Dykkere fra innsatsstyrke Bundle (SHV) fant en 105 mm granat under en dykkeoperasjon i Oslofjorden under treningen i mai. Granaten ble tatt hånd om etter Forsvarets gjeldende rutiner knyttet til funn av eksplosiver.

FLERBRUKSBYGG FOR INNSATSSTYRKEN

Statssekretær Øystein Bø (H) åpnet et nytt flerbruksbygg på Lutvann 19. august. Bygget vil gi Heimevernet i Oslo og Akershus bedre logistikk og reaksjonsevne.
Foto: Alexander Sylte

FORSVARSMINISTEREN BESØKTE TERNINGMOEN

Innsatsstyrker fra både land (Grebe) og sjø (Bundle) demonstrerte utstyr og kapasiteter da forsvarsminister Ine Eriksen Søreide besøkte Heimevernet på Terningmoen 13. august. Foto: Alexander Sylte

VERNEPLIKT

Norges verneplikt består av totalt 19 måneder. Heimevernet består hovedsakelig av personell som er overført etter 12 måneders førstegangstjeneste.

De siste syv månedene fordeles på noen dager per år. Dette gjør at et stort antall står i militær beredskap for samfunnet inntil fylte 44 år.

NYTILFØRT SOLDAT

DISTRIKTENE

→ Norge er inndelt i 11 heimevernsdistrikter og har det territorielle ansvaret. Distriktsstabene inngår i den nasjonale kommandostrukturen og har det det territorielle ansvar.

OMRÅDESTRUKTUREN

→ Heimevernsdistriktene teller totalt 241 områder. Disse har ca. 42 000 soldater og befal. Soldater i områdestrukturen har opp til fem øvingsdager i året, mens befal har opp til syv.

INNSATSSTYRKENE

→ Hvert enkelt heimevernsdistrikt har innsatsstyrker. Innsatsstyrkene teller 3000 soldater. Disse trener mer og er bedre utdannet og utrustet. Normalt trener innsatsstyrkene 15-30 dager pr år.

HVSKS

→ Heimevernets skole- og kompetansesenter er lokalisert på Dombås og er våpenskolen for Heimevernet. Her utdanner Heimevernet omtrent 1300 befal årlig.

SHV UKS

→ Sjøheimvernets utdannings- og kompetansesenter har ansvar for utvikling av det sjømilitære og maritime fagfeltet i HV. Skolen er plassert på Haakonssvern utenfor Bergen.

HVUB

→ Heimevernets Befalsskole ligger i Porsanger. Her tilbys det utskrevet befalskurs med fokus på UB-jeger. Utdanningen består av seks måneder skole, etterfulgt av 6 måneder praksisperiode.

Som ny i Heimevernet er det mye informasjon som omhandler alt fra lovverk til økonomiske spørsmål den enkelte må sette seg inn i. I løpet av de neste avsnittene skal vi prøve å avklare flere spørsmål som mange stiller seg, samt informere om mulighetene man har som soldat og befal i Heimevernet.

HV-bladet har snakket med en rekke soldater i Terningmoen leir om verneplikt og videre tjeneste i Forsvaret. Noen svarer ett år, andre nevner Heimevernet. Ved hjelp av intervjuer kan det derfor konkluderes med at soldater i førstegangstjenesten ikke vet nok om Heimevernet eller verneplikten.

Mange tror at verneplikten er 12 måneder eller like lang som førstegangstjenesten, men dette er ikke riktig.

19 MÅNEDER. Vernepliktsloven forteller at mannlige norske statsborgere er vernepliktige fra 1. januar i det år han fyller 19 og til utgangen av det år han fyller 44. Som vernepliktig befal er tjenestetiden frem til fylte 55 år. Alle vernepliktige har 19 måneders verneplikt. Etter avtjent førstegangstjeneste gjenstår syv måneder av verneplikten.

UTDANNING OG KURS

Det er gode muligheter for utdanning i Heimevernet.

Dette skjer gjennom kurs som holdes på Heimevernets skole- og kompetansesenter (HVSKS) på Dombås, Sjøheimvernets utdannings- og kompetansesenter (HVUKS) på Haakonssvern eller lokale kurs i distriktet. HVSKS er Heimevernets våpenskole og tilbyr sentrale militære kurs for HV. SHV UKS er sjøheimvernets utdannings- og kompetansesenter og har som oppgave å utvikle det sjømilitære og maritime fagfeltet i Heimevernet. En rekke av disse kursene gir også en svært god lederkompetanse som er relevant også i det sivile.

Som HV-soldat må man ha minimum en militær

Det er også mange som er frivillige i Heimevernet som er på kontrakt. Disse inngår ikke i verneplikten og går ikke utover de 575 dagene man har som tjenestepliktig soldat.

Etter endt førstegangstjeneste overføres ca. 50 prosent av soldatene til Heimevernet. I løpet av et år vil det si i gjennomsnitt 4500 soldater som blir en del av Forsvarets beredskapsstyrke.

Soldater i Heimevernet kan søke om utsettelse av tjenestepliktsdager, men ikke fritak. Utsettelsen kan gis av områdesjef som i samsvar med områdeutvalget bestemmer hvorvidt det er grunnlag for utsettelse.

Årlig kan Heimevernet kalle inn menige og korporaler til 6 dager mens hos befal og spesialister ligger antallet på 9 dager.

Frivillig personell som innsatsstyrkesoldater har inntil 30 dager årlig tjenesteplikt i tillegg til den generelle tjenesteplikten i Heimevernet. ●

utdanning fra Hæren, Sjøforsvaret eller Luftforsvaret. Kursene som Heimevernet tilbyr bygger videre på grunnstammen av militærkompetansen og i samspill med din sivile utdanning. Ca. 50 prosent av befalet i HV er utdannet via kursplikten som soldater.

Kursplikten defineres ut ifra paragraf 12 i Heimevernsløven, som sier at en vernepliktig i tillegg til fredstjenesteplikt kan sendes på opplæring inntil 14 dager av 3-års perioden med tjenestetid.

For mer informasjon om utdanning i Heimevernet, gå inn på hv.forsvaret.no under emneknaggen ”utdanning”. ●

45 000
SOLDATER

11
DISTRIKT

En landsdekkende militær beredskapsstyrke på 45 000 soldater fordelt på:

- 15 mobile innsatsstyrker med land- og sjøkapasiteter
- 241 HV-områder på sjø og land

NY I HEIMEVERNET ↗

TEKST OG FOTO ERIK HATTREM

BJØRNNAR BLAKSETH (30) LÆRER

Etter 11 år på sidelinja, er 30 år gamle Bjørnar Blakseth tilbake i uniform, en bekledning han både håper og tror vil bæres med stolthet. Bare noen båter snart kommer på plass.

– Under førstegangstjenesten for 11 år siden var jeg i Kystjegerkommandoen. Jeg ble nylig overført til Heimevernet, forteller han.

HUSKELISTE. Til daglig er 30-åringen lærer i Molde og i juni måned var han på sin første øvelse for Sunnmøre sjøheimvern. Øvelsen var på Setnesmoen i Åndalsnes. Blakseth vedgår at det kriblet mindre i magen nå, enn da han ikledde seg uniform for første gang som 19-åring.

– Jeg hadde ikke så store forventninger, egentlig ville jeg bare ta alt som det kom. Men jeg hadde et lite håp om at jeg muligens traff igjen noen jeg tjenestegjorde med for 11 år siden. Men jeg greide å glemme å ta med både tannbørste og toalettsaker, det håper jeg alle andre som skal på sin første øvelse husker, sier han.

Også de som avviker øvelser i fremtiden får en liten huskeliste fra den nytilføre.

– Det burde vært mer informasjon under selve innrykket om hva som skal være den dedikerte jobben til hver person. Nå gikk det en god stund før jeg fikk vite hva mine oppgaver ville være, mye tid ble derfor kastet bort, forteller han og vrir det hele til noe positivt og snakker om forpleining:

– Jeg er imponert over matkvaliteten og hvor mye bra folk som tjenestegjør i denne styrken.

BÅTMANGEL. Blakseth er samfunnsengasjert og det som våren og forsommeren 2014 utspilte seg i Ukraina og på verdens-scenen, da Vladimir Putin redegjorde for situasjonen på sin måte, har gjort inntrykk.

– Jeg har tenkt en del, etter å ha sett hva som skjer i Russland og andre stater. Muligens kan det skje at jeg selv en dag må bidra med militær kunnskap. Det vil være bra å kunne bidra om det skjer noe utover en sivil krise her til lands, forteller han.

Akkurat nå har ikke Sunnmøre SHV noen båter mannskapene kan bidra med.

– Det er litt demotiverende at vi ikke har noen fartøy, og derfor må simulere at vi er i en båt. Jeg håper virkelig vi får egne båter snart. Det er 14 år til jeg er ferdig som HV-mannskap, innen da er det vel på plass, avslutter han.

UTSTYR

- NO BLI VI HÆSLIG OPERATIV!

En strålende fornøyd sanitetstroppssjef i Sør-Hålogaland er spenn klar til å ta i mot ambulanser som er fra..., hold deg fast..., cirka 1985.

TEKST ROLF K. YTTERSTAD FOTO STIG ARVE HØIVIK OG LISE VONSTAD

HANS HOVDE

→ Løytnant og sanitetstroppssjef i innsatsstyrke Heron.

Løytnant Hans Hovde er sanitetstroppssjef i HV-14 sin innsatsstyrke Heron. Ambulansene Heron og de resterende ti innsatsstyrkene i HV har fått er tilnærmet ubrukte MB 300 som er topp moderne ombygd og innredet av Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO)/Bjerkvik tekniske verksted.

De ambulansene HV har hatt i bruk hittil er mer for evakueringskjøretøy å regne enn ambulanser. Med de nye kjøretøyene er det plass til to pasienter og to stykk sanitetspersonell som sitter fastspent og kan drive behandling under transport. Noe Hovde har savnet. Veldig.

– Vi hadde på mange måter gitt opp å få noe slikt. Ambulanser der vi har nødvendig utstyr og kan drive behandling er en del av kjernevirksomheten til sanitetstroppene. Det er en kapasitet vi har manglet. Vi trener på pasientbehandling med de kjøretøyene vi har, men på grunn av HMS-restriksjoner og manglende utrustning blir det bare halvveis. Treningen foregår i tilnærmet gangfart, inne i leiren. Nå blir det enda mer «train as you fight», når vi eksempelvis kan blåse av gårde i relativt høy fart på dårlig norsk distriktsvei, og kjenne på hvordan det er å behandle

pasienter der under evakuering. Dette her blir bra, kommenterer han.

KROPPSPANSRING. Enten det er med tanke på militære operasjoner, eller i forlengelsen av den militære kunnskapen og treningen; støtte til det sivile samfunn, nå har Heimevernet et redskap med en stor mengde sanitetspersonell, mange med flere typer sivile autorisasjoner og spesialutdanninger, som kan benyttes i heimevernstjenesten.

– Disse soldatene kan sanitetsfaget sitt. De fleste jobber i helsevesenet til daglig. Dermed kan vi holde mindre fokus på det enkle medisinske, og kan trene mer på det rent militære. Vi trener både på å holde fokus på pasienten og den operative situasjonen. Eksempelvis det å gå inn i en situasjon der vi kun har egenbeskyttelse å stole på, sier han.

– Ville du følt deg komfortabel med å sende dine folk inn med ambulanser i nærheten av eksempelvis en skarp politiaksjon, der sivile ambulanser må holde større avstand?

– Ja. Vi har en større margin for å våge oss inn i en farlig situasjon enn personell på sivile ambulanser.

Dette fordi vi er fysisk og mentalt forberedt på et slikt scenario. I tillegg har vi våpen vi kan forsvare oss med og en grunnutrustning som er topp moderne, sier Hovde.

La oss her legge til at det er kjøpt inn kroppspansring til innsatsstyrkene.

Hovde har jobbet i den sivile ambulansetjenesten tidligere, og mener at den, naturlig nok, ikke har den samme operativiteten militære sanitetsstyrker har. – Det er rett og slett ikke samme fokus på det operative, uten på noe som helst vis å snakke dem ned. Jeg har selv hatt en kollega som gikk seg inn en livstruende situasjon fordi ønsket om å hjelpe ga tunellsyn. Heldigvis gikk det bra den gangen.

– Vi i Forsvaret har et eget fokus på egensikring og det å tenke militærtaktisk i potensielt farlige situasjoner. Sann sett er vi nok mer på bølgelengde med politiets tankesett. Vi har både pasientfokus og fokus på den operative situasjonen. Dette er noe som kan være med på å skape trygghet, både for de som er involvert i en operasjon, men også de som eventuelt måtte være vitne til den, sier han. Troppssjefen er også klokkeklar på at det gir økt

trygghet for soldatene i andre troppetyper at saniteten kan stille med disse ambulansene og kvalifisert personell til å bemanne dem.

– Helt klart. Det har vi konkrete eksempler på. Under en øvelse i høst hadde vi eksempelvis en «no play»-sak hvor vi måtte vente i en time for at en av våre som fikk en skade skulle bli hentet av sivil ambulanse. I mellomtiden fikk han god medisinsk behandling og pleie på vår «eske-nye» hjelpeplass. Hadde vi derimot hatt godkjente militære kjøretøy, ville han vært på sykehuset i en fei. Heron er ikke ute og opererer uten at saniteten er med som støtte. Det gir en egen trygghet til soldatene at vi er der og kan ta oss av skadde. Når vi nå får nye ambulanser som tilfredsstiller blant annet HMS-kravene, begynner brikkene å falle på plass. Vi kan nå gi fullgod behandling i fred, krise og krig.

– Noe har løsnet. Det skjer mye bra i HV for tiden. Vi har før hatt folk som har sluttet fordi grunnleggende materiell har manglet, men nå ser jeg at moralen er veldig mye bedre enn før. Det er fordi de grunnleggende tingene kommer mer og mer på plass, sier Hovde. I god tid før HV-bladet gikk i trykken, meldte FLO at alle ambulansene er levert til de respektive distriktene. ●

FOTO Ole-Sverre Haugli

AMBULANSE MB 300

→ Ambulansene er MB 300 som har stått ubrukt på lager siden midten/slutten av 80-tallet.

De har gått fra å være rene evakueringskjøretøy med plass til fire bårer, til å bli ambulanser med plass til to pasienter og to behandlere. Sistnevnte sitter fastspent i svingbare stoler.

Ambulansene er utstyrt med ventilasjonsutstyr (pusteutstyr/oksygen), diverse spejkeutstyr til blant annet nakke og rygg, vanlig forbindingsmateriell, infusjonsutstyr, hjertestarter, utstyr til å overvåke puls/blodtrykk/hjerte, og noe medikamenter.

Kjøretøyene er klargjort for bruk av samband i så stor grad at det bare er å koble til, samt våpenstativ til samtlige på vogna.

Pris på prosjektet er 5,3 millioner kroner. HV har bidratt med 4,8 millioner av disse. De resterende 0,5 millionene er fra et prosjekt for montering av våpenstativ.

INNE I AMBULANSEN

→ Joakim Haugen Finsås (pasient) og Karl Helge Kvalfors fra I-styrke Heron HV-14 demonstrerer innsiden av den oppgraderte ambulansen.

BEREDT

LIVREDDEREN

Da Annette havnet i båtpropellen, var treningen Magnus hadde fra Heimevernet helt avgjørende for at livet hennes ble reddet.

TEKST ELLEN CECILIE ERIKSEN FOTO ALEXANDER SYLTE

Grenland, juni 2013. Det er dag to i Porsgrunn Grand Prix, et båtrace på elva i Porsgrunn med Thunder Cat katamaranribber som konkurrerer i opp mot 50-60 knop.

Det er en fin søndag i juni. Anette Marcussen fra Arendal har allerede deltatt i racet dagen før sammen med samboeren sin. Det er første gang den sjøvante helsefagarbeideren deltar i konkurransen, og hun gleder seg til å prøve på nytt. Lite vet hun om dramatikken som venter. Den deilige sommerdagen skal ende dramatisk.

I en annen båt i elva et stykke unna sitter Magnus Opsahl. Han er også på stevnet for første gang, som redningsdykker for Røde Kors. 35-åringen har bakgrunn fra Forsvaret og er lagfører i Innsatsstyrke Derby i HV-02. Til daglig bor han i Langesund og er konsulent i NAV. Men nå sitter han altså i beredskap på elva, sammen med fire andre fra Røde Kors. Det skjer så fort. Like etter at Anette og samboeren har kjørt ut fra start, treffer båten de kjører en bøye, og Anette slynges ut i vannet. Like etter havner 39-åringen i propellen til båten som kommer bak. – Vi så det skjedde et eller annet, og fikk melding om å rykke ut, forteller Magnus.

– Vi hørte at Anette hadde havnet i propellen og så henne ligge i vannet. Vi visste ikke hva som ventet oss, men det er jo ikke noe pent syn når noen havner i en propell. Så det gikk noen tanker gjennom hodet, forteller den erfarne soldaten.

De må handle raskt. Magnus og teamet fra Røde Kors får Anette opp på et backboard og opp i båten. Først da forstår Magnus omfanget:

– Armen var kuttet flere steder og hang så vidt sammen i delene. Hun hadde på seg våtdrakt, men jeg så at hun blødde mye, og jeg tenkte at vi måtte stoppe blødningen. Hvis hovedpulsåren ryker er det ikke snakk om mange minuttene før det går galt. – Det var da treningen fra Heimevernet slo inn, sier Magnus.

TOURNIQUET. Den eneste måten å få stoppet blødningen på er å sette en tourniquet. Det er en teknikk der man stopper blodet ved å stramme et bånd eller liknende rundt armen.

Magnus roper etter et fortøyingstau, som han binder rundt overarmen til Anette, og holder stramt. – Vi er nøye på å trene mye førstehjelp og CUF (Care Under Fire) i Heimevernet, og tourniquet er noe jeg har lært der. Hvis man blir beskutt i strid er hovedoppgaven nettopp det å stoppe ➡

massive blødninger og få personen i sikkerhet, sier HV-soldaten.
Hvis man setter en tourniquet uten å trenge det kan man i verste fall måtte amputere, og ødelegge mer enn man redder.

Men Magnus sier han aldri var i tvil om han skulle sette tourniquet på Annette eller ikke:
– Når det står om liv og lemmer er det ikke så vanskelig å velge.

Annette selv husker ikke så mye fra hva som skjedde, men Magnus forteller at hun var ved bevissthet hele tiden. Hun får etter hvert behandling av ambulansepersonell på brygga, før hun blir fraktet med ambulanse til Skien og luftambulanse til Ullevål sykehus i Oslo. Livet blir reddet, og armen er der fortsatt.

LIVSVIKTIG LÆRDOM. Drøye ett år etter ulykken møtes Annette og livredderen igjen for første gang. De møtes på Rikshospitalet i Oslo, der Annette siden sist har gjennomgått flere operasjoner og fått jevnlig behandling.
– Det er fint å møte Magnus, og takke ham, sier Annette.

Den tidligere helsefagarbeideren jobber nå med å trene opp armen til å virke relativt normalt igjen. Fortsatt er det ikke mulig å røre på fingrene. Det går

veldig sakte, men hun gir ikke opp.
– Jeg har tenkt mye på Annette, sier Magnus.

– Dette var en kjempestor ulykke, og det er helt utrolig at det har gått så bra.

Han takker Forsvaret for mye av lærdommen han dro nytte av da han reddet Annette.

– Denne ulykken viser at det vi lærer i Heimevernet er utrolig viktig og absolutt overførbart til det sivile livet, også når det gjelder førstehjelp. I tillegg har forsvarsbakgrunnen bidratt til at jeg kan tenke klart og fokusere riktig i mange situasjoner.

Magnus er nøye på å understreke at det var omfattende og rutinerte lag fra Røde Kors og ambulansetjenesten som sørget for at alt gikk bra. Han ønsker ikke å ta æren for livreddingen alene, selv om trainingen fra Heimevernet var helt avgjørende for at han satte tourniqueten og holdt hodet kaldt.

Magnus oppfordrer alle HV-soldater til å delta i det sivile livet med forsvarskunnskapen sin.
– De som har vanlige jobber burde nyttiggjøre seg forsvarskunnskapen i frivillige organisasjoner. Lærdommene fra Forsvaret er unik, sier Magnus, og anbefaler særlig alle å gå på sanitetskurset i Forsvaret.
– Det kan bidra til at flere liv reddes, avslutter Magnus. ●

Tourniquet,
→ avsnøring av blodforsyningen til en arm, et ben osv., ved hjelp av gummislange, blodtrykksmansjett eller lignende.

Store norske leksikon

Heimevernet arrangerer flere sanitetskurs med forskjellig kompetansenivå. Dersom du ønsker å melde deg på et av sanitetskursene i HV, finner du informasjon om dette under utdanning på Heimevernets nettsider. Her finner du fullstendig utdannings-tilbud, kurskatalog og kursinformasjon fra Heimevernets skole- og kompetansesenter (HVSKS) på Dombås, og Sjøheimevernets utdannings- og kompetansesenter (SHVUKS) i Bergen.

www.hv.forsvaret.no.

DET STORE BILDET

HYPERMODERNE KAMPFLY LAGES NÅ

Akkurat nå produseres delene til de første norske F-35-kampflyene. Nesten 40 år med teknologi skiller F-35 fra F-16.

TEKST HANNA FLATÅS WIBE FOTO TORGEIR HAUGAARD

I LØPET AV 2015 skal de to første flyene stå ferdige. Året etter skal to til være klare. Innen utgangen av 2025 skal Forsvaret ha fått totalt 52 kampfly med alt nødvendig materiell. Totalverdien er 64 milliarder norske kroner. Major Terje Vik har som første tekniker fra Forsvaret vært i USA og skrudd på testflyene til Lockheed Martin. Han forteller om store forskjeller fra F-16.

– På enkelte områder blir det som natt og dag. F-35 er nesten utelukkende styrt av datateknologi, og det tar mye av analysearbeidet som flygerne tidligere i stor grad måtte gjøre selv, forklarer han.

Ifølge Vik skal datateknologien i F-35 blant annet

benyttes som et diagnoseverktøy for å påvise feil, og den skal også til en viss grad forutsi feil. F-35 er dessuten designet for å være vanskelig å oppdage på radar. Alt av våpen, antenner, radarer og lignende er plassert inne i flyet, ikke utenpå som på et F-16. I tillegg er hele flyet påført et radarabsorberende belegg og blir utstyrt med egne bremseskjermmer for å sikre landing på glatt rullebane kombinert med vind.

– Bremseskjermene vil også komme godt med på noen av de korte rullebanene vi har her til lands, sier Vik. De første norske flyene skal stå i USA og brukes til trening og utdanning av norsk personell. De første nye flyene kommer til Norge i løpet av 2017.

F-35
→ kan ha 10 000 liter drivstoff i flykroppen. F-16 kan ha ca. 4000.
→ kan ha flere bomber og missiler inne i flykroppen, mens F-16 må henge all våpenlast under vingene.
→ får flere deler laget av norske firmaer.
→ er mye vanskeligere å oppdage på radar enn F-16.

Visste du at ... bredden og kvaliteten på sensorene til F-35 gjør det lett for piloten å lokalisere målet uansett vær og lysforhold? Det gjelder også om målet beveger seg.

FAKTA

NYTT NORSK KAMPFLY

Norge skal kjøpe inntil 52 kampfly av typen F-35 fra det amerikanske selskapet Lockheed Martin. Flyet blir en hovedpilar for den videre utviklingen av Forsvaret, blant annet gjennom sin evne til å skaffe informasjon til øvrige norske styrker.

LAND SOM USA, Storbritannia og Nederland har allerede fått sine første fly levert, mens Norge får de to første høsten 2015. Det har vært utfordringer med å få alle planlagte kapasiteter på plass, men utviklingen av F-35 går i dag etter planen.

FOR NORGES DEL er anskaffelsen beregnet å koste 62,6 milliarder reelle 2013-kroner. I april 2012 ba regjeringen Stortinget om fullmakt til å bestille de første seks flyene til hoved-leveransen som skal leveres til Norge i 2017.

COCKPITEN

COCKPITEN er flyets operasjonssentral hvor informasjonen fra de høyteknologiske funksjonene og sensorene sendes og kontrolleres. I F-35s cockpit er det kun plass til én person, så første gang en pilot setter seg bak spakene, er han/hun mutters alene.

RADAR

Radaren med navnet APG-81 er spesielt utviklet for F-35. Radaren er unik ved at den ikke trenger å bevege seg for å peke på ulike mål, og dermed kan den følge flere mål både i luften og på bakken samtidig. Systemet kan også brukes til å motvirke eller «jamme» fiendens radar slik at eget fly blir vanskeligere å lokalisere.

KAMERAER

F-35 er utstyrt med seks ulike infrarøde kameraer med svært høy oppløsning, plassert på ulike steder rundt hele flyet. Systemet setter bildene sammen til et totalbilde som vises i hjelmen til flygeren. Det vil si at når flygeren ser rett ned, viser hjelmen bildet av bakken under flyet, og ikke beina til flygeren. Kameraene gjør piloten i stand til å se 360 grader rundt flyet – dag og natt.

VÅPEN

I motsetning til F-16 må ikke F-35 bære våpen og ekstra drivstoff utvendig for å kunne løse oppdrag. Det norskutviklede missilet Joint Strike Missile er også spesialdesignet for å passe inn i F-35.

MOTOR

Flymotoren til F-35 er verdens kraftigste enkeltmotor noen sinne bygd på et jagerfly. Den har en skyvekraft på 40 000 pund. Til tross for dette omtales den som en «lavsignatur-motor». Det er på grunn av at den er vanskelig å oppdage for varmesøkende sensorer.

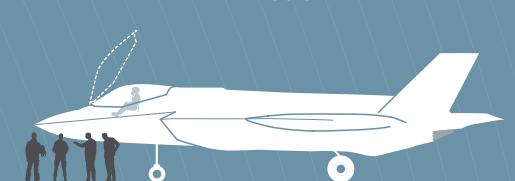
F-16

TANDEM COCKPIT*

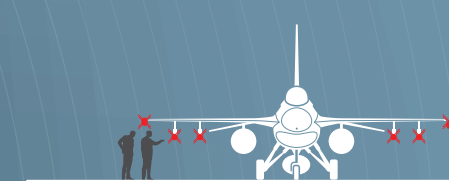
F-35

ENKEL COCKPIT

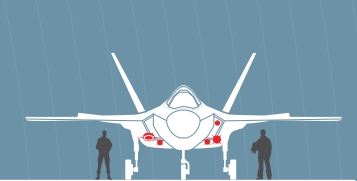
F-16

UTVENDIG

F-35

INTEGRERT STEALTH-MODUS

VÅPENPLASSERING

GRAVITASJON

9 G

G-kraft brukes for å angi akselerasjonskrefter. Ved 5 g er et menneske utsatt for en kraft på 5 ganger dets egen vekt.

G-krefter i sving:

9 g krav til jagerflypiloter
2-3 g i en avansert berg og dalbane
3,5 g når du hoster
2,9 g når du nyser

TOPPFART

1.6

MACH
1931 km/t
(med våpen)

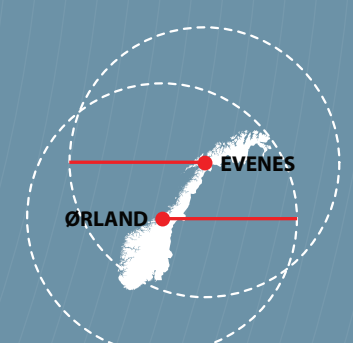
TRONDHEIM
392 km
OSLO

12.2
MINUTTER

OPERASJONSRAJUS

1093

KILOMETER

* Finnes også med enkel cockpit.

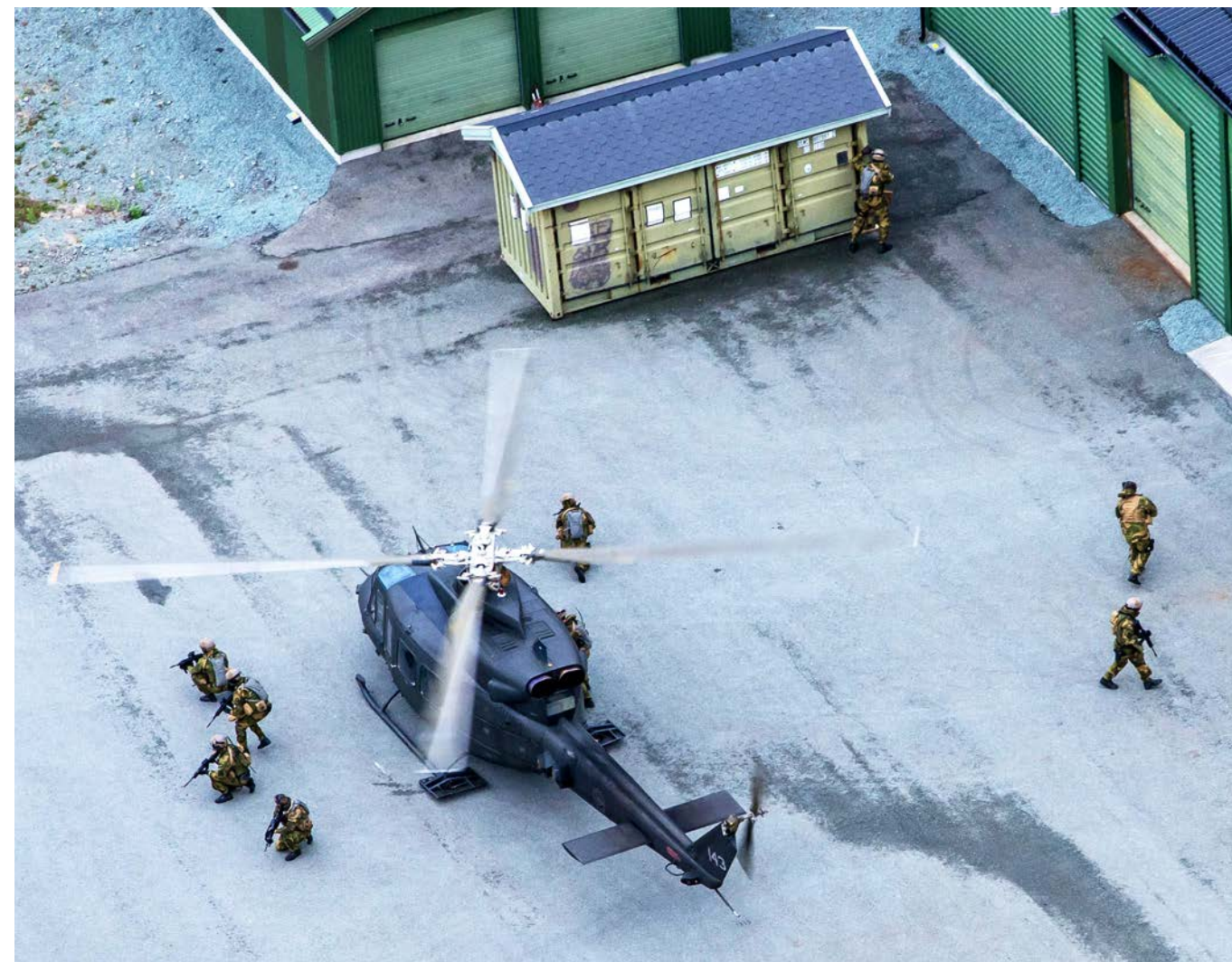

SAMTRENING

SIKRER ØRLAND – PÅ LAND OG I VANN

Det sorte Bell-helikopteret har akkurat landet på Ørland hovedflystasjon. Over oss flakser et bevæpnet helikopter fra 339-skvadronen. Ut kommer en topp moderne Innsatsstyrke Rype – sammen med en glisende Ebbe Deraas, som er sjef for HV-12.

TEKST ERIK WAATLAND FOTO DAN ÅGREN

Nå er jeg stolt, smiler han.

Den erfarne offiseren har akkurat vært vitne til en samordnet operasjon der Heimevernets kapasiteter har vist ham mer enn sjefen kunne drømme om. Øvelse Trøndelag, med 800 deltakere, ble til for å øve på objektsikring av Ørland hovedflystasjon med mer i september.

Øvingsmessig har fienden skapt et helvete for HV-12s styrker. Terroraksjoner, demonstrasjoner og drap. I denne samkjøringsoperasjonen skulle Trøndelags beste slå tilbake. Til rangs.

– Innsatsstyrke Waxwing og Rype har samarbeidet med helikopterpilotene til 339-skvadronen, de har koordinert med baseforsvar på 138 luftving, tatt ut to målområder med to tropper hver, etterretning har sammen med kystmeldepostene gitt ett godt situasjonsbilde og utført oppdraget på en særdeles god måte, forteller Deraas.

Operasjonen regnes som svært kompleks og komplisert. Spredt

over store geografiske områder var samhandling en nøkkel-faktor for å klare oppdraget, sier sjefen.

– Dette var en militær operasjon som spiller på alle våre ressurser på land og i vann. Jeg er fryktelig stolt over at vi klarer å ha kompetanse og kapasitet til å planlegge og gjennomføre så relevante og utfordrende oppgaver. Det gjør HV-12 troverdig og meg som sjef veldig stolt, gliser han.

Øvelse Trøndelag var planlagt over lengre tid som en øvelse på et normalt nivå, men ble utvidet i siste liten til å omhandle begge innsatsstyrkene, Luftforsvaret og HV-områdene i Mosvik, Leksvik, Verran, Roan, Åfjord, Austråt samt staben i HV-12. Øvelsen ble den største i Midt-Norge i 2014.

Flere av soldatene, alt fra dykkerlag til de som har vaktjeneste forteller til Heimevernsbladet at de har gått gjennom en øvelse med høy intensitet. Deraas er klar på at soldatene fortjener skryt.

– De er flinke. Når vi nå har kommet så langt at vi kan gjennomføre såpass vanskelige operasjoner spredt over flere avdelinger, så viser det at vi kan håndtere et vidt spekter av militære ressurser. Man vet jo aldri hva neste krise er, men en ting er hvert fall sikkert. Vi i Heimevernet tar oppgaven vår på alvor og jobber seriøst for å øke den operative evnen.

I det Deraas snakker ferdig, hører vi lyden av Bell 412-helikopteret igjen. Det har landet ved innsatsstyrkenes fremskutte base og avleverer på ny skadde soldater. Helikopterkapasiteten har bidratt til å øke profesjonaliteten og antall kort som HV-sjefen kan ha på hånden.

Det har også Waxwing sin kapasitet gjort. I det vi stiger ut av bilen på en avsideliggende plass på Fosen, ser vi dykkerne komme opp av vannet. De har akkurat søkt i flere timer etter bomber ved ett kaiområde.

Soldatene på stedet forteller at halve troppen er nyrekrutteringer, så de bruker Øvelse Trøndelag til å samkjøre og bli flinkere på individuelt nivå. Troppsjefen, som akkurat har avgitt ordre til soldatene om å vaske seg i det kalde vannet, forteller at det ser lyst ut for Heimevernet i fremtiden. Årsaken er at Heimevernet, som er godt vant med å bruke landområder for forflytting, også har fått øyene oppe for å benytte seg av vannkapasiteter. Det utsagnet støtter Bjørn Snåsøy, sjef for Waxwing.

– God lokal kunnskap og bred kompetanse er vel så viktig i vann som på land, sier han.

Mørket har lagt seg over Fosen. Man kan skimte noen små lysflekker over fjorden, men ved de militære områdene er det stille. Helikoptrene har flydd sin siste tur, innsatsstyrkene pusser utstyret og staben gjør klar til å slutte av øvelsen.

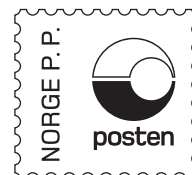
– Dette gikk veldig bra, smiler Ebbe Deraas. ●

SAMTRENING

→ Innsatsstyrke Waxwing og Rype samarbeider med helikopterbesetningen til 339-skvadronen.

ØVELSE TRØNDELAG

→ Største i Midt-Norge i 2014. 800 deltakere. Samkjøring med luft, vann og sjø. Foregikk på Fosen. Øvde for å sikre Ørland hovedflystasjon med mer.

Returadresse:
HEIMEVERNSSTABEN
POSTBOKS 393 TERNINGMOEN
2403 ELVERUM

JOBB MED NOE SOM ER VIKTIG FOR DEG PÅ ET STED SOM ER VIKTIG FOR OSS ALLE

Heimevernet trenger områdesjefer

Vi ser etter deg som vil være kontaktpunktet mellom Heimevernet og lokalsamfunnet. Som områdesjef vil du samarbeide med politi, kommunale myndigheter, næringslivet og forskjellige beredskapsaktører.

HV-områdesjefen rekrutteres fra yrkes- og utskrevet befall og vernepliktige fra Hæren, Sjøforsvaret, Luftforsvaret og fellesinstitusjoner. Om du er tidligere yrkesoffiser eller HV-befall, kan du også søke.

Områdesjef er et verv og en deltidsstilling på syv prosent.
Les mer på hv.forsvaret.no

For alt vi har. Og alt vi er.

FORSVARET